

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklešičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Cetrletno Din 7.50, polletno Din 12.50, letoletno Din 20.—

Za zedinjenje pravoslavne cerkve s katoliško

Katoliški akademiki v Beogradu razpošiljajo petičnim ljudem spodaj objavljeno velezanimivo pismo, ki kaže, da sta naša duhovščina, a tudi dr. Korošec kot politik krenila na čisto nova pota.

Iz pisma je videti, da si je slovensko katoliško dijaštvo nadelo hvalevredno nalogo, zediniti pravoslavne kristjane s katoliškimi. Kakor pišejo, podpira sam sv. Oče to prizadevanje in se bosta na njegovo željo izdala katekizem in molitvenik celo v cirilici. Videti je, da v Vatikanu ne smatrajo pravoslavni kristjanov za brezverce, kakor o njih večkrat slišimo govoriti kakega našega župnika. Tudi pred cirilico nimajo v Rimu takega strahu, kakor so ga imeli zadnja leta gospodje tigri in njihovi agitatorji. Prizadevanje Rima za zedinjenje katoliških in pravoslavni kristjanov dokazuje, da se že danes smatrajo ene kakor druge vrste kristjanov za enakovredne in enakoveljavne. Eni kot drugi verujejo v istega Boga, v istega Kristusa in v isto Mater Božjo. Verniki enim kakor drugim pridejo ali v ista nebesa ali pa v isti pekel. Edina glavna razlika je v tem, da imajo katoliki cerkvenega poglavarja v Rimu (papež), pravoslavna cerkev pa ima namesto tega kot svojega poglavarja patrijarha v Beogradu. Sedaj gre za to, da se še ta glavna razlika odpravi, drugo pa bi se potem že uredilo.

Zanimivo je, da katoliški akademiki silijo sedaj v Makedonijo, v tisto deželo, čez katero so klerikalci zadnjih šest let tako jezike iztegovali. Čuje se, da se pripravljata cel polk jezuitov, misijonarjev in katoliških dijakov na pot v Makedonijo, kjer pravijo, da se bo dobil kruh, katerega v siromašni Sloveniji več ne bodo mogli najti. Zanimivo je to, ker se iz tega vidi, kako neodkritosrčno in nepoštena je bila tigrovska agitacija z avtonomijo. Kmetu, obrtniku in delavcu so tigri dopovedovali, da bo našel nebesa že na zemlji, ako bo dobljena klerikalna avtonomija; sedaj pa klerikalna inteligenca sama išče kruh v tisti toliko preklinjani Makedoniji.

Tako se svet neprestano obrača. Kdor čita «Domovino» že več let, mora priznati, da se vse obrača tako, kakor dopovedujemo svojim bralcem mi. S tem, da silijo sedaj klerikalci v Makedonijo, so sami opustili avtonomijo, sami priznali, da bi v njej niti njihovi voditelji ne mogli živeti. Mi smo vedno pravili, da je kruh Sloven-

cem zagotovljen le, če smo skupaj s Hrvati in Srbi v veliki državi, kjer povsod naš človek lahko kruh najde. Čim več bo Slovencev in čim bolj bodo šolani, tem težje bodo živeli doma. Naša obrt in industrija pa bosta tudi le tedaj uspevala, če bosta blago lahko prodajala po veliki državi.

Iz pisma katoliških akademikov je tudi razvidno, kako spoštljivo govorijo o Srbih. Torej drugačna pesem, kakor pa so jo peli tigrovske agitatorji. Mi smo vedno želeli, da je tako med Srbi in Hrvati kakor med Slovenci veliko dobrega in zdravega jedra. Če Slovenci res kaj več znamo, je to za nas dobro; česar pa ne znamo, se moramo pa tudi še od drugih naučiti. **Trije bratje so šele potem dobri bratje, če drug drugega spoštujejo, drug drugega radi imajo in drug drugemu pomagajo.** Bodoči rodovi bodo gotovo boljši kot današnji in za te moramo delati, pa četudi danes od tega dosti nimamo.

Pa še ena zanimiva stvar je v pismu katoliških akademikov. Oni pravijo, da so v Beogradu dijaške štipendije ravno tako velike kakor v Zagrebu ali v Ljubljani, da jih je tamkaj težko dobiti, a da je življenje v Beogradu dvakrat dražje kakor pri nas. Res je namreč, da sta v Beogradu, kjer je vpisanih na univerzi okrog 8000 študentov, 302 štipendiji, v Zagrebu, kjer študira okrog 5000 dijakov, 273 štipendij, v Ljubljani pa 123 štipendij, četudi študira na ljubljanskem vseučilišču le 1300 akademikov. Kakor pravijo katoliški akademiki, so štipendije za vse akademike v vseh treh enako visoke, četudi je pri nas, po njihovi izjavi, življenje za polovico cenejše. Pišejo to radi tega, ker klerikalci neprestano pišejo in vpijejo, da Beograd vse sam požre in da Slovence in Hrvate le na meh odira. Opozorite na te stvari zlasti «Domoljubove» bralce, ki kaj takega gotovo še niso čitali, kar pišejo sedaj katoliški akademiki.

Če bi vse to, kar pišejo sedaj ti ljudje in se še sklicujejo na sv. Očeta, rekli mi, bi «Domoljub» pisal, da smo brezverci, lškarijoti, prodanci. Tudi še druge psovke bi nam natovorili, ker oni resnice ne prenesejo. Nas take stvari nič ne razburjajo, ker vemo, da je treba ljudstvu povedati čisto resnico, četudi to komu ni všeč. Zato tudi naša stvar zmaguje in klerikalni ljudski sleparji se morajo sedaj pokoriti in obračati svojo pot za nami.

Pismo katoliških akademikov se glasi takole:

Spoštovani gospodi!

Katoliško visokošolsko dijaštvo v Beogradu smatra za svojo najvažnejšo nalogo versko zedinjenje pravoslavni s katoliško cerkvijo. V ta namen pa nam je treba zlasti mnogo izobražencev, ki poznajo srbsko dušo. Zato je nujna potreba, da zberemo po srednjih šolah v Srbiji raztreseno katoliško dijaštvo in ga organiziramo. Da se more to čim bolj premišljeno in previdno izvršiti, se je osnoval «Katoliški dijaški savez» (Katoliška dijaška zveza) v Beogradu. On ima nalogo, da veže vsa že obstoječa srednješolska katoliška društva v Srbiji s Katoliškim akademskim društvom sv. Cirila in Metoda v organsko celoto in da stoji v čim bolj prijateljskih stikih z dijaško zvezo v Ljubljani in Zagrebu. Razen tega je treba zainteresirati katoliško dijaštvo v naši državi in v inozemstvu za potrebo dela, za versko zedinjenje.

Tla za versko zedinjenje so najbolj pripravna v Južni Srbiji. Vsled tega hoče Katoliška dijaška zveza osnovati tekom letošnjega šolskega leta katoliške dijaške organizacije v Nišu in Skoplju. Meseca januarja je poslal v to svrhu študirat v Skoplje dva osmošolca Slovenca.

Če hočemo doseči uspehe, moramo računati z dejstvom, da katoliški otroci in vobče mlajši katoliški naraščaj v Srbiji bolj obvlada cirilico kot pa latinico. Če hočemo uspešno širiti svoje ideje med pravoslavni in katolici, potrebujemo tisk v cirilici. Lep primer nam je dal v tem oziru sv. oče, na čigar željo se pripravljata katekizem in molitvenik v cirilici. Katoliška dijaška zveza pa namerava izdati dr. Ušeničnikovo knjigo «O življenju» in najprimernejše govore dr. Opeke.

Naše Jelo bo pa le tedaj obrodilo sadove, če bomo začeli organizirati tudi srbsko kmetstvo ljudstvo, ki je v jedru dobro. Z ekonomskimi, prosvetnimi ter orlovskimi organizacijami moramo preprečiti vsaj Južno Srbijo, preden se pojavi srbska krščanska ljudska stranka.

Vse to pa je mogoče le, ako bomo razpolagali z dovoljnim številom požrtvovalnih delavcev in nam ne bo manjkalo gmočnih sredstev. Letos se nam je posrečilo privabiti v Beograd večje število požrtvovalnih akademikov, a so nas radi ogromne draginje morali že štirje zapustiti. Eksistenčni minimum znaša v Beogradu vsaj dvakrat toliko kot v Ljubljani, a državna štipendija je istotolika in jo je mnogo težje dobiti kot v Ljubljani ali Zagrebu, juristi

pa jo v Beogradu sploh ne dobe. Ceravno žrtvujejo starejši akademiki od svojih inštrukcij mesečnih 50 do 100 Din za svoje mlajše tovariše, vendar nas bo moralo v kratkem zapustiti še več visokošolcev, če ne bo pomoči iz domovine.

Četudi morda težko žrtvujete, vendar ne zamerite Djačkemu savezu, če se obrača na Vas s prošnjo za pomoč. Z vsakim najmanjšim darom boste mnogo pripomogli ne samo k verskemu zedinjenju, temveč pripravljate kruhi tudi tistim slovenskim

katoliškim inteligenčnim generacijam, katere ga v Sloveniji več ne bodo mogle najti.

Beograd, 26. februarja 1925.

Katolički djački savez u Beogradu.

Za odbor:

B. Šedivoj, abs. phil. Fr. Oblak, abs. teh.
t. č. predsednik. t. č. blagajnik.

Pavle Šuman, med.
t. č. tajnik.

Za izpremembo volilnega reda

Vlada Narodnega bloka se bavi tudi z načrtom izpopolnitve sedanjega volilnega reda, ki se je pokazal v marsikakem oziru pomanjkljiv. Tako so n. pr. samostojni demokrati dobili za svojih 250.000 glasov samo 23 mandatov, slovenski klerikalci pa za 110.000 glasov celih 20 mandatov. Med tem, ko so dobili demokrati v nekaterih okrožjih n. pr. na 14.000 glasov po en mandat, je Davidovičeva stranka dobila mandat že za 6000 glasov, Radičeva stranka pa za 7000 glasov.

To je seveda velika krivica, ki se jo bo skušalo z novim volilnim redom odpraviti. Tudi klerikalcem sedanji volilni red ni všeč. Pravijo, da voli Srbija glede na

število prebivalstva sorazmerno več poslancev kakor pa prečanski kraji, radi česar da je bil opozicijski blok prikrajšan. To pa ni res, ker so za opozicijski blok veljali pri volitvah v Srbiji isti predpisi kakor za Narodni blok in je Davidoviču kot članu opozicijskega bloka bilo to ravno tako v prid kakor n. pr. radikalom.

«Domoljub» seveda tega ne vpoštevata, ker mu gre predvsem za hujskanje proti Srbom. V toliko pa naj bo «Domoljub» potolažen, da bo prišlo na vsak način do izpopolnitve volilnega reda, in sicer na ta način, da klerikalci ne bodo več dobili za 100.000 glasov skoro toliko mandatov kakar demokrati za 250.000 glasov.

Politični pregled

V Beogradu postaja od dne do dne živahnije. Potekel je mesec dni po volitvah in

v soboto 7. marca se sestane Narodna skupščina.

da prične s svojim rednim zasедanjem. Vrhijo se nujne priprave. Vlada Narodnega bloka, ki se zaveda svoje moči in sposobnosti pa tudi odgovornosti, je v pretežnem

delu že dovršila najpotrebnejše zakonske osnutke, ki jih zapored predloži poslancem v reševanje. Delovni program je pripravljen. Te dni se vrše v vladnih krogih le še razna posvetovanja o posameznih ukrepih v zvezi z otvoritvijo Narodne skupščine. Večina poslancev je že v Beogradu. V sredo sta se vršili

dve velepomembni seji obeh vladnih klubov.

Na seji radikalnega kluba je sivolasi Nikola Pašić v važnem govoru opozarjal poslance na naloge in dolžnosti sedanje vlade, ki bo dosledno izvedla vidovdanske ustavo in složno s samostojnimi demokrati zastavila vse sile za blagor jugoslovenske države. Na seji samostojnodemokratskih poslancev pa je Svet. Pribičević v enako pomembnem govoru razložil politični položaj in pozval svoje zveste tovariše k neumornemu delu za narod, kralja in državo. Svetozar Pribičević je bil soglasno izvoljen za predsednika kluba samostojnodemokratskih poslancev, za tajnika pa naš dr. Ljudevit Pivko.

Istocasno z vladnima skupinama so imele važna posvetovanja tudi

opozicijske skupine.

ki bodo v Narodni skupščini nastopale pod skupnim imenom: Blok narodnega sporazuma in ljudske demokracije. Ime je čisto lepo. Toda kakor zdrava luščina čisto zakriva sabo jedro, tako tudi opozicijske skupine pod skupnim imenom skrivajo le svojo slabost po porazu. Predstavniki teh skupin so pred dobrim tednom v Beogradu izdelali nekaj opozicijski program, ki ga pa njihovi poslanci morajo šele posamično odobriti. Vrlo važno je, da so

Radičevi poslanci v sredo priznali monarhijo

in se s tem odrekli svojim nadaljnjim pretiranim in veleizdajalskim početjem. Koliko jim je verjeti, bodo seveda pokazali šele bodoči dnevi, ker ravno za radičevce se je doslej že mnogokrat kot vrio primeren izkazal pregovor, da volk dlako menja, a narave ne. No, in če se radičevci z našimi klerikalci končno le spokorijo, ako jih glede temeljnih državnih vprašanj (kakor so: ustava, nerazdeljivost države in monarhija, ki ostanejo kakor pribita) vsaj od daleč sreča pamet, je to treba smatrati za nedvomno dobro posledico volitev, ki so

Razkrita nedolžnost

«Klanjam se, gospod župnik. Ali kmalu zopet lahko pridem?»

«Kadar nabereš kaj novic.»

«Samo navodil mi dajte, kam naj se obrnem in kje naj jih nabiram.»

«Pavla,» jo je duhovnik pogladil po rami, čna Drobeževca obratuj vso pozornost. Tam doli ni vse v redu. Lojzika in Jermenov Francej hodita celo iz cerkve skupaj kot mož in žena. Tudi mlajša, Micika, se me je pričela izogibati.»

«Nimam posebnega stika s temi ljudmi, gospod župnik. Tako nekam odurni so, težko se bo dalo kaj izvedeti.»

«Zvečer, ko bodo v hiši, stopi pod okno. Poslušaj, kdo je notri in kaj se pogovarjajo. Ako boš čula kako nerodno besedo, si jo zapomni in pridi k meni.»

«Storila bom, prečastiti, kar ste mi svetovali.»

«Tudi pri Dlakarju se večkrat oglasi in mimo Ježnika hodi z odprtimi ušesi. Radoveden sem, če sploh še molijo ti ljudje in kaj čitajo. Posebno na to pazi, kaj čitajo.»

«Bom, gospod Janez.» Dekle se je spustilo preden na kolena ter mu je obliznilo roko. Nato jo je peljal v kuhinjo na čašo kave; tu jo je prepustil kuharici, njeni iskreni prijateljici. Trajalo je dolgo časa, preden sta ob ali svoje prijateljice in neprijateljice, dali vsakemu

dekletu fanta in vsakemu fantu deklo. Končno jima je pošlo gradivo in opravičevanje sta se poslovili.

Pavla jo je mahnila čez farovško dvorišče in travnike proti domu. Nalašč se je izognila ceste, da je ne vidijo vaščani tako pozno na poti iz cerkve. Debelo mašno knjigo je skrila pod predpasnik in pisano ruto si je potegnila globoko na oči. Tako je stopala po ozki stezi, skakljaje čez jarke in luže, dokler ni obstala ob koscu, kosečem na travniku za živino.

«Pavla,» jo je poklical, «dolgo si se zamudila.»

«Bila sem pri gospodu župniku, kjer mi je z neznansko hitrostjo potekel čas.»

«Gospod Janez gotovo ne vedo, da se imava rada.»

«Molči, Jaka, za kriščevo voljo, da nas kdo ne čuje!»

«Nihče naju ne posluša, vaščani so na travnikih za vasjo. Niti ne sanja se jim o najini ljubezni. Gašpirka je nedavno dejala, da si ti najnedolžnejše bitje v vsej okolici, mene pa je svojemu sinu postavila v vzgled. Vidiš, kako veljavo uživava pred ljudmi.»

«Skrivajva, dokler moreva skriti. Srečno, Jaka!»

Dekle se je obrnilo ter jo je z naglini koraki ubralo proti domu.

«Pavla!» je klical za njo, «drevi pridem.»

«Ježeš, če te je kdo slišal.»

«Pridem med enajsto in dvanajsto uro.»

«Pazi, da te kdo ne vidi.»

Jaka je brusil koso ter je gledal obenem za svojim dekletom. Seznanila sta se bila v društvu ob neki prireditvi, ki jo je otvoril z besedami, katere mu je zapisal župnik. Lepe so morale biti te besede, zakaj vse je sililo v ospredje ter je zijalo vanj. Pavla je sešla na prvem sedežu ter je nepremično gledala na oder. Tako sta se našla in pričela shajati: sprva ob zaprtih in pczneje pri odprtem oknu v temnih nočeh. Nihče v okolici ni mogel misliti, da vasujeta Sadarjev Jaka in Cestarjeva Pavla — svetnika v župnikovih očeh. Saj jima je celo poveril nadzorstvo: Jaki nad fanti in Pavli nad dekleti svoje fare. Ta posej sta cpravljala v lepi vzajemnosti.

Dekle je izginilo za ovinkom, popravilo si je ruto in predpasnik. Ze so jo uzrle mamice na pragih, vse srečne, da jo vidijo — njo, ki prihaja od župnika, obložena z odpustki in prepojena z blagoslovom.

«Blažena si med nami,» se je vzradostila Gašpirka. «Srečna okolica, kjer domuješ ti.»

«Rajska nedolžnost ji sije z obraza,» je opazila Kovičeva teta. «Ravno take oči ima kakor sveta Lucija v našem oltarju.»

«Vzlic temu je ponižna kot vijolice,» jo je hvalila Učarica. «Druge na njenem mestu bi bile ponosne na svojo lepoto, ta pa zameži in poveši obraz.»

državi dale sposobno vladno večino, opozicijo pa s porazom pripravile na pot iztrezjevanja. Vsekakor lahko mirno trdimo, da stoji naše državno in politično življenje v znamenju naglega okrevanja. Zasedanje Narodne skupščine bo to naglo dokazalo, zato bomo od 7. marca dalje posvečali parlamentarnemu gibanju v Beogradu vso pozornost.

V zunanji politiki je naša država zadnje čase posebno interesirana na gospodarskih pogajanjih v Firenci na Italijanskem, kjer se rešuje bodoča gospodarska usoda Reke. Pogajanja tečejo prav povoljno in bodo okrog Velike noči zaključena. V ožje stike pa smo stopili

z Vatikanom, in sicer zastran konkordata, o katerem se naš vatikanski poslanik doktor Smodlaka začne že te dni pogajati z vatikanskimi gospodi.

V evropskem političnem življenju je povzročila obilo novih brig

smrt nemškega državnega predsednika Eberta,

ki je umrl minulo soboto. Ebert je bil silno sposoben in umerjen mož, ki je užival zaslužen ugled v vsem svetu. Nemški narod bo tekom treh mesecev moral voliti novega državnega predsednika; imel bo torej v enem letu že tretje volitve. Kakšnega krmarja svoje usode bo izvolil? Ali umerjenega ali uvidevnega državnika, ki bo znal vzdržati ravnovesje razburkane Nemčije na znotraj in napram zmagovalnim velesilam? Ali nadutega prenapeteža, ki bi skušal z izzivanjem in trmoglavostjo povzročiti nov krvavi potop v Evropi? To so vprašanja, ki evropskim politikom belijo glave in ostanejo odprta do končnih nemških volitev.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

«Pohvale Pavla sploh ne more slišati,» je Skorjevka pretiravala. «Stavim, da ji je ljubša graja, ali pa jo sprejme z enakimi občutki.»

«Vse dobre lastnosti ima, slabe nobene,» jo je hvalila Drobeževka. «Da so moje hčere take, bi imela mirno vest. Tako pa se večkrat k spovedi ne upam, ker sem morda le res kriva njihove lahkoživosti. Gospod Janez pravi, da sem jih napačno vzgajala.»

Starka si je s širokim rokavom otrla solzne oči. Tudi sosedam so stopile solze na lice, ko so zrlle jokajočo mater in vaško devico, stupačo s spačenim obrazom mimo njih.

«Pojdijeta svetohlina!» je zakričala Drobeževa Lojzika, stopivši iz veže na cesto. Pavla jo je žula ter se je po strani ozrla nazaj. «Ježeš, slišala te je,» je javkala njena mamica. «Zatožila te bo gospodu župniku, ki se bo zopet znesel nad menoj.»

«Mene naj prime,» se je Lojzika hudovala. «Sama pojdem k njemu ter bom vzela vso krivdo nase. Ali mislite, da je ona taka svetnica?»

«Ničesar ji ne moreš očitati,» je ihtela po-božna ženica v strahu pred župnikom. «Za zgled naj vam bo, dekletom — ona, ki zasluži, da je vaša nadzornica.»

«Ze to, da nas opravlja in vlačí po župnišću, je njena velika napaka. In kaj ima nazadnje od tega?»

«Veliko dobro delo,» jo je branila Koširka. «Gospodu Janezu pomaga pri dušnem pastir-

Dopisi Kranjska:

GORENJI LOGATEC. V naši faro imamo ta teden misijon. O njegovi potrebi ali nepotrebi smo si lahko različnega mnenja. Pisec teh vrstic je mišljenja, da je misijon potreben, če stremi v resnici samo za poglobljenjem verskega življenja in nima stranskih namenov. Povojna doba je prinesla precejšnje razpoke v ljudsko moralo. V tem oziru bi mogel misijon mnogo koristiti. Ako bi pripomogel do zopetne veljave Kristusovemu nauku: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe», ako bi zopet priučil vernike krščanske strpnosti, bi bil njegov uspeh pravi blagoslov za vso faro. Politični boj bi se omlil, sosedje bi si bili zopet sosedje v pravem pomenu besede ne glede na politično prepričanje posameznika. Klicilo nepotrebnih sirovosti bi izostalo! Osebnost poštenje bi zopet prišlo v veljavo. — V nedeljo 8. t. m. ob dveh popoldne se bo vršil v ljudski šoli v Gornjem Logatcu občni zbor podružnice Jugoslovenske Maticice. Člani in prijatelji društva vljudno vabljeni.

ZIBERŠČE. Kar nas je logaških Ziberščanov, smo po večini naprednjaki, razen treh številčk. Zato smo se tudi udeležili shoda Narodnega bloka. Ko nam je kesneje črnosolec iz Rovt nekaj pridigal v sosednji gostilni, smo mu pridno ugovarjali, čeprav je plačal par «štefanov» vina. Pozneje smo zvedeli, zakaj je bil črni gospod tako radodaren. Pravijo, da mu je dr. Natlačen obljubil zopet službo učitelja, če bo zmagala SLS. Kupoval je torej z vinom naše glasove v svojo osebno korist. Najbolj zgovorni na črnosolčevem shodu so bili mladi Erjavčev očka in so tudi največ vedeli povedati o podpori, ki smo jo dobili za šolo. Pa bi bili pra lahko molčali, ker bodo kmalu imeli za šolo godne otroke. O priliki kaj več.

JEZICA. Opozorjamo vse prizadete, da se bo vršilo letos uradno vpisovanje v volilni imenik do 20. marca. V tem času morajo žu-

panstva sama od sebe vpisati v imenik vse, ki so prišli v volilno dolžnost, in črtati vse, ki so pravico izgubili. Vendar se napredni volilci ne smemo zanesti na klerikalne župane, ker smo bili od njih že preveč oškodovani. Odidite čimprej na županstvo, pregledajte imenike zase in vse znance ter zahtevajte po potrebi vpis. Sedaj gre to laže kakor pred volitvami, ker mora župan sam skrbeti za potrebne dokumente. Smo blizu novim volitvam v oblastno sresko skupščino, nič manj važnim kakor so bile zadnje volitve v Narodno skupščino. Torej ob uradnih urah k županu pogledat, ali ste vpisani ali ne. J. K.

POLJANSKA DOLINA. Naš Sokol uprizori v nedeljo 15. t. m. ob treh popoldne lepo igró «Na Poljani» od znanega domačega pisatelja. Naprednjaki, pridite ta dan vsi v Sokolski dom. Ne bo nikomur žal. Posečanje prirediteljev v Sokolskem domu smatraj vsakdo kot nekako dolžnost. To pa še tem bolj, ker so naši klerikalci imeli že načrte, kako bodo po volitvah razpoglagali z domom in komu odkazovali stanovanja v njem. V svesti si zmagajo opozicijskih strank v državi so že odstavljali neljube jim župane, odpuščali in prestavljali uradnike, predvsem učitelje. Kar verjetno niso mogli, da ni zmaga na njihovi strani, ker se jo obetali njih klerikalni agitatorji in duhovniki. Ti naši dušebrižniki, na katerih po večini ni drugo duhovniško kakor obleka, so v svčji nestrpnosti primerjali našo napredno stranko s hudičem, a klerikalno z božjimi angeli, ter hujskali žene, da vplivajo na svoje može. Pa kakor se je pokazalo, so klerikalci sami prišli na hudiča. Bog je pravičen in ne mara hinavstva. Poparjenost se opaža posebno v farovžih. Veliki župan dr. Bahtč bo najbrž županil zdaj ne štiri tedne, kakor se mu je prerokovalo od klerikalcev, ampak štiri leta in še dalje. Vse klerikalno upanje, prihod do moči in veljave ter do državne blaginje, je splavaló po vodi. Tako je in tako ostane. — Pred kratkim je bilo baje v «Kmetijskem listu», da se mečejo kmetijski fantje iz Sokolskega doma. To očitanje se mora na tem

stvu, zakar ji bo vsaka beseda povrnjena na njenem svetu.»

«V pekló bo prejela plačilo!» Ženske so se prekrizale in razšle. Odbajaje so molile kesanje, ker so poslušale sramotilne besede, ki oskrunjuje nedolžno bitje.

Vsa potrta in razjarjena je Pavla prispela domov. Kakor kamen jo je zadela psovla, v sovraštvu izgovorjena. Komaj jo je prevzel ponos pripognjenih mamic, že je morala slišati žaljivo opazko od dekleta, ki ga ima pod nadzorstvom. Mati Cestarica se je trudila na vse načine, da bi jo razvedrila. Niso bili redki taki trenutki njenega otroka: vselej, ko je prišla iz cerkve, se jo je držalo nelaj, česar se je iznebila šele proti večeru. Tako tudi danes. Z nastopom večera je postala Pavla veselejša in zgovornejša kot kdaj poprej. Zaveš, da pride Jaka, ji je razgnala slabo voljo; začutila je zadovoljnost, kakršne ji ni mogel vzbuditi niti sam gospod župnik z vsemi svojimi pridigami in nasveti.

Precej časa je že ležala v postelji vsa nemirna v napetem pričakovanju. Žalitev Drobežve Lojzike se ji je komaj še megllila v spominu. Samo mimogrede se je stresla ob misli, če deklet morda sluti, česar pa ni verjela, ker bi ji bila gotovo oponesla... Čas med enajsto in dvanaajsto uro se ji je zdel neskončen, neminljiv. Vsak glas jo je dvignil iz postelje ter jo je vlekel k polodprtem oknu. Mimo so požvižgavali fantje, vsakega je po-

znala po glasu, le Jake ni bilo od nikoder. Uverjena, da se je fant dal zapeljati neljubim oviram, je legla v posteljo ter je skušala zaspati. Iz polsna jo je zbudilo rahlo trkanje, zaškripalo je okno in Jaka je stal ob njeni postelji.

«Kako dolgo te ni bilo!» je dihnila izpod odeje.

«Pa sem vendarle prišel,» je šepetal, piskal njeno desnico ter jo krepko stisnil.

«Joj, kako me stiskaš! Napil si se, po žganju dišiš.»

«Pili smo ga, gospod Janez so bili nocoj izredno dobre volje. Imeli smo fantovski sestanek, ki se je dobro obnesel; zato so nas pogostili z žganjem, doma nakuhanim. Zraven smo prigrizovali orehovo potico z medom in rozinami. To bi bilo zate, ljubica, kaj? Žganja pa menda ne piješ?»

«Kruh pa rada pomakam vanj, kadar me nihče ne vidi. Pri Drobežu ga pijejo očitno, da ve vsa župnija, in to ni prav. Sploh se o tej hiši zadnje čase mnogo govori, Jermenov menda lazi za Lojziko ter je pri njej kuhan in pečen.»

«Francelj in Lojzika se shajata očitno.»

«To je, kar sem hotela vedeti. Bog živi, gospod Janez, zopet nekaj za vas! Tudi o Dinkarju in Ježniku bi rada kaj izvedela; gospoda namreč zanima, kaj bereta in če še molita.»

mestu z vso odločnostjo zavrnuti. Tukajšnji Sokol se dobro zaveda poštivalnosti od strani kmetov. Pri našem Sokolu večinoma ne more biti drug kakor kmetijski fant, dekle ali sam kmet, ker drugih stanov skoro ni v dolini. Nekaj je pa, kar se mora zahtevati od vsakega sokolskega člana, to je brezpogojna disciplina, in naj gre potem za sina velikega kmeta ali bajtarja, za hlapca ali rokodelca. Tu ni nobene razlike: pokoriti se morata enako tudi uradnik ali učitelj. Sokol se mora ob vsaki priliki zavedati, da je Sokol, in ne samo v Sokolskem domu. Zdravo!

PRIMSKOVO PRI KRANJU. Iz našega kraja se redkokdaj oglasimo v «Domovini». To pa zato, ker smo potrpežljivi in potrpitev z domačimi neprilicami. Tokrat pa le moramo povedati, da nam ni po volji, da naš župnik včasih tudi mašo zamudi in da ne zna z resno krščansko besedo vzgojevati faranov. Pametna beseda bi bila pri nas čisto potrebna, ker imamo polno zlikovcev, ki se po raznih kmečkih cohctih: pretepajo pijani hodijo od hiše do hiše in potem noben cgraj ne ostane cela. Ti fantje so vsi klerikalni in tudi njihovi starši so pristni klerikalci. Tokrat ne bomo navajali imen, svarimo pa vse, naj ne delajo sramote, sicer bomo prisiljeni govoriti podrobneje, kar gotovo ne bo v čast ne posameznikom in ne vsej fari.

PREDDVOR PRI KRANJU. Zopet imam nekaj odkritih besed za bralce «Domovine», in sicer o nekaterih tukajšnjih dekletih. Dalje časa že opazujem, da gotova dekleta ob nedeljah pred službo božjo postajajo zunaj cerkve ter preresetajo vse, ki gredo mimo njih v cerkev. Večkrat sem že dejal svojim tovarišem: «Fantje, pojdim v cerkev, ura je deset!» Pa sem dobil odgovor: «Prej pa res ne gremo, da bodo šla dekleta!...» Ali ni to sramota? Kaj pa v cerkvi? Ko pridemo fantje notri, so zopet dekleta za vrati pod korom. Prejšnji kaplan Hostnik so nekoč začeli pridigovati zunaj cerkve; seveda smo te hude pridige bili deležni samo fantje, ker so dekleta hitro zbežala v cerkev, čepravno je njim

bila prav tako namenjena. Ako boste še nadalje zunaj ostajale, bom pa jaz enkrat nadomestil gospoda Hostnika s posebno pridigo. Nikar ne imejte nedelj in praznikov za opravljanje in obrekovanje. Zahtevamo pošteno vedenje, da ne bo kdo mislil, da mi ne spoštujemo službe božje. Pri nas imamo sedaj še vedno častivredno dušno pastirstvo. Župnik in kaplan sta vsakemu poštemu človeku po godu, četudi hočejo nekateri klerikalci, posebno Orli, storiti sovraštvo med nami in duhovščino. Oba naš dušna pastirja se ne vtikata v politiko. Kar se tiče skupščinskih vohtev, moramo povedati, da se je našim Orlom, osobito Francu. Nacku in «Ceglarku» precej pobesil nos. Mi pa smo z izidom zadovoljni. Pa še drugič kaj! Vse, ki z mojim dopisom niso prizadeti, prosim seveda oprščenja. — Fant od fare.

SREDNJA VAS PRI BOHINJU. Pri nas v Srednji vasi smo dne 26. februarja imeli demokratski sestanek v hotelu Triglav. Kljub slabemu vremenu je bil prav odlično obiskan. Tudi iz sosednjih vasi in celo iz Koprivnika so prišli zavedni možje, ki so z nami vred odobrvali vsa izvajanja g. dr. Rapéta. Navzoč pa je bil tudi cerkovnik Janez, imenovan cerkvena miš, ki je s svojimi opazkami skušal vmes pobroditi in končno začel tudi zmerjati. Dobil je že temeljit odgovor vendar pa mu še takaj povemo tole: Zavedati se mora, da živi od vse fare. Nima nikakih davkov. Stanovanje ima zastoj, streho popravlja občina. njive uživa po mili volji. K vsemu temu pa še v jeseni hodi z vrečo in vozom od vasi do vasi od hiše do hiše, in pobira bere, ne da bi vprašal, ali je od demokrata ali samostojneža. Zdaj se pa še drzne uganjati politična izzivanja. Naj si le zapomni, da bomo to jesen malo drugače gledali na mero pri beri. Svetujemo mu, naj pazi, da se enkrat za vselej ne ujame, ker pasti je dosti nastavljenih. Zaenkrat naj bo dosti, pa še drugič kaj več, če to ne bo naši miški všeč. — D e m o k r a t.

DRTIJA PRI MORAVČAH. Kakor so gospodje duhovniki — z redkimi izjemami —

agitirali za klerikalce povsod, tako so poskusili to tudi pri nas, v naši skromni vasi. Na klerikalnem sestanku je pri nas imel politično pridigo kaplan Pfajfar. Prerokoval nam je sijajno bodočnost pod enim samim pogcem: da pojedemo volit SLS. Mi smo si mislili vsak svoje in se razšli, kakor se pač spodobi skromnim ovčicam. Toda kakšen je bil plod tega klerikalnega sestanka. G. Pfajfar je do volitvah čutil potrebo, izraziti svojo globoko užaljenost, da je SLS v tako pobožni vasi, kakor je naša, dobila samo dve kroglici, vse drugo pa sta pobasali druga in tretja skrinjca. Pri tem se je g. kaplan tudi raztogotil nad nekim posestnikom in ga imenoval «chinavec», drugemu pa je dejal, da bo že pisal, kaj ima govoriti o tigruih. Oba sta se kaplanu zamerila le zato, ker nista volila SLS! S takimi metodami bo g. kaplan prihodnjič priboril še manj uspeha klerikalni stranki. Kadar bo duhovščina prišla med nas kmete s koristnimi gospodarskimi in drugimi nasveti, bo še kaj opravila. S političnim besedičenjem pa pri nas ne boste cpravili ničesar več, četudi nam zaradi politike obljubujete — pekel.

ČATEŽ PRI VELIKI LOKI. Pri nas je pričel zidati g. župnik silno potreben Orlovski dom, ali — kakor mu ljudje pravijo — žukarsko bajto. Župnik je prepeljal tuluk nevedne mlade fantičke, da kopljejo temelj nepotrebni stavbi. Delo se vrši brez vsakega nadzorstva, zato se je pa tudi v soboto 21. februarja ponesrečil pri razstreljevanju Uršičev Orel. Ves naboj mu je zletel v prsa in v glavo. Prepeljati so ga morali v bolnico. Pravijo, da je izgubil eno oko in da je tudi drugo v nevarnosti. To zapeljani revež popolnoma oslepi, smo pač radovedni, kdo bo potem skrbel za slepega ubožca. Ali mu bodo vrnili vid bistrooki Orli? To je pač le nesreča, poreče marsikdo. Teh nesreč pa je v ra Čatežu vendar že malo preveč. Ko so vozili nove zvonove, ki so jih farani že drugič kupili, so je ponesrečil pri streljanju neki družinski oče, ki bi bil tudi kmalu ob vid in sluh. O priliki birmovanja so seveda morali streljati škofu. Takrat je zletel naboj

«O tem ti bom prinesel drugič natančno poročilo. Nocoj imam važnejše novice.»

«Jemnasta, pripoveduj, Jaka!»

«Rožmanov Tine je odlikovan. To sem ti hotel povedati.»

«Z diplomo kakor ti, kajneda? Jej, jej, to so dogodki za naše društvo! Nisem mu nevoščljiva te časti, zakaj Tine je fant, ki jo zasluži. Dober pevec je in igralec!»

«Pa tudi Tine ljubi — skrivoma kot mdiva...»

«Ni mogoče, ne verjela bi.»

«Veš, skrivoma sem ga opazoval, kako je lezel neke noči ob grmovju proti Drobežu, kjer mu je odprla okno Minka.»

«Ježeš, ta malopridnica! Zato pa se izogiba gospoda župnika. To bom pa povedala gospodu župniku.»

«Molči, lepo te prosim, zaradi Tineta, ki je odlikovan s častno diplomom.»

«Molčala bom, zavoljo tebe, ker je Tine tvoj prijatelj. Prizanesla bom njemu in Minki, ne prizanesem pa Lojziki, zakaj Jermenov ni naš član ter ne more biti zapisan v knjigi večnega življenja.»

«Zanj res ne najdem primerne besede. Pravijo, da sta šla skupaj od polnočnice, kar pa seveda še ni dokazana resnica.»

«Kaj resnica! Niti gospod Janez ne zahtevajo dokazov ter se zadovoljijo s tem, kar jim

pride na ušesa. Saj je pa tudi tako govorjenje že samo ob sebi pohujšanje in greh.»

«Bolj kot najina dejanja. Kajneda? Pavlica?»

«Ne žali me, Jaka. Glavno je, da javno ne dajeva slabega zgleda, kakor ga dajeta Drobeževa in Jermenov Francelj.»

«Tako je, dragica!»

«No, vidiš, Jaka. Da le gospod župnik ne izvedo...»

«Gospod Janez bi ne verjeli...»

«Slabo bi pa le mislili o meni. Slabe misli zelo rade obletavajo človeka ter mu vsiljujejo napačno mnenje. Potem bi me naravnost prijel v spovednici; tam bi se ne upala tajiti, in če bi molčala, bi me izdalo molčanje. Oh, Jaka, pazi, da te kdo ne sreča ponoči na poti proti naši hiši!»

«Pazim,» ji je zaspano odvrnil.

«Ali spiš?» ga je dregnila s komolcem.

«Niti eno uro ne moreš čuti z menoj?»

«Nekoliko ometen sem od žganja.»

«Revček,» ga je božala po licu. «Pa ravno nocoj si se ga moral navleči!»

Fantu je zmanjkalo besede, pokrnil si je obraz s komolcem in zaspal.

Pavla je morala utihniti. Poskušala je zaspati, toda ni se ji posrečilo. Raznovrstne misli so ji rojile po glavi: nekatere so jo spominjale na župnika, druge so se podile za Drobežovo Lojziko, kateri je prisegala maščevanje.

Proti jutru jo je premagal spanec prav v istem hipu, ko se je oglasil v podstrešju petelin v jutranjem slavospevu. Vsa preplašena je planila s postelje čez spečega Jaka, misleč, da je zaležala ter se je pričela oblačiti. Svelloba jutranje zarje se je z vso naglico razlivala po dolini, pri podružnici na bližnjem holmcu je zazvonilo dan.

«Jaka,» ga je podrezala, ko se je oblekla, «vstan in teči, daniti se je pričelo.»

«Tako j» ji je odgovoril v spanju ter se je nekoliko dvignil, tako da je Pavla, prepričana o njegovi čuječnosti, brez skrbi zapustila svojo sobo. Šla je v kuhinjo pripravljat zajutrak, nakrmila je prašiče, pometla po veži; le na cerkev je pozabila in vaščanke so se čudile, ker je Pavla to jutro izostala od maše.

Takoj po zajutru se je namenila za bratom in očetom na travnik, ki sta ga pokosila tisto jutro. Hotela je opasati nov predpasnik, zakaj travnik se je nahajal v bližini večje sosednje vasi. Šla je v spalnico, kjer je hranila obleko v stari orehovi omari. Prvi pogled ji je splaval na posteljo, katero hoče spotoma urediti. Kako se je prestrašila, ko je zagledala Jaka, zvitega pod odejo.

«Za kriščevo voljo!» je viknila ter ga je stresla za rame.

«Ali je res že dan?» je planil pokonci.

«Zakaj me nisi prebudila?»

«Kdo pravi, da te nisem?» je trepetala ob mislih na sramoto. Jaka bo moral domov —

v obraz nekemu fantu. Ko so obešali zvonove, je le malo manjkalo, da ni ubilo nekega delavca Na Zaplazu so pri zidanju novega zvonika ubili nekega družinskega očeta. To vse skupaj res že ni več samo en prst božji, ampak že kar cela bunka, kakor se je blagovolil izraziti komunistični gospod mežnar. 22 let že župnikuje tukaj naš g. župnik, pa ves čas ali ni čutil ali pa menda tudi ni bilo potrebe po takem domu in po Orlih. Sedaj naenkrat pa preti fari ta nevarnost, da treba zbrati bojno žeto in ji sezidati kasarno. Kdo jo bo sezidal in plačal, nas ne briga, dasiravno se med ljudstvom govori to in ono o hranilnici, o župnikovi darežljivosti, o ofrih itd. Najsramotnejše pa je to, da prosjačijo in nadlegujejo za les in drugo tudi ljudi nasprotnega mišljenja. Njim je pač res vse dobro. Če bi sam «ta rogati» prinesel bisago cekinov, bi jo vzeli. Denar je denar in se nič ne loči od klerikalnega. V sramoto moramo pa tudi povedati, da je precej takih «zavednih» mož, ki so že pripeljali smrečico ali jo pa obljubili ali pa pomagajo z delom, vožnjo in drugim, in to so celo možje, ki jih je včasih župnik tožaril za bero, katerim je posojilnica odpovedala kredit itd. Naj bo že tako ali tako, sram je lahko obojih: onih, ki so vzeli, in onih, ki so dali. Čudno je, da je pri naprednih ljudeh vse «preklete», samo njihov denar in njihovo blago imata še zveličavno moč pri klerikalnih. Če torej preklinjate nas, pustite tudi naš denar in naše blago!

Št. PETER PRI NOVEM MESTU. Dne 15. februarja je pozval naš župnik g. Vovko javno s prižnice, naj pride vsakdo v Katoliški dom, da bo zvedel, kako so se vršile volitve v skupščino. V Katoliškem domu je imel župnik nagovor, iz katerega nismo mogli razumeti drugo, kakor da zna naš dušni pastir brezmejno sovražiti. «Kateri so volili drugo skrinjico, so izdajalci, in na take jaz pljunem,» in izpljunil je curek farovškega sovrašstva na može-značaje, može-poštenjake, katerim ni vruden čevljev odvezati. Sramotil je tudi čuvarja Žerjavove skrinjice, toda naj

nam gospod župnik zameri ali ne, povemo mu odkrito, da je čuvar naše skrinjice sicer siromak, a poštenjak, ki si s težkim delom mora služiti svoje vsakdanje kisto zelje in skrbeti za rodbino, katere g. župnik nima in tako lahko cbira brez dela pitane kokoši in race. Siromak je čuvar naše skrinjice, a vseeno boljši, kristjan kakor farovski farzeji, ki imajo Kristusa na jeziku, v srcu pa poln žep. Pri volitvah leta 1923. smo dobili demokrati tri kroglice, letos pa že 35; če boste, gospod župnik, še naprej tako pridno agitirali za nas in naš list «Domovino», bodite prepričani, da dobitno pri prihodnjih volitvah 100 glasov. Mi smo tega gotovi, ker upamo, da nam boste še naprej tako pridno pomagali. Mi smo ponosni, da smo pripomogli k izvolitvi našega dr. Žerjava, katerega se vi tako strašno bojite — že veste, zakaj. Je pač hudo, da temu gospodu niti 21 tigrov ni bilo kos. Vi mu sedaj očitajte, da je on kriv naših groznih občinskih doklad. Kaj je morda on gradil zid okrog pokopališča in postavil Katoliški dom v pospeševanje vseh grehov? Kaj pravite pa k 950odstotnim občinskim dokladam? Čestitam vam na našem županu, katerega je moral predsednik volilne komisije — vaš človek — poučiti, da pri štetju kroglic nima nobenega posla, in mu pokazati luknjo v zidu. Povemo vam že sedaj, da dobimo pri prihodnjih občinskih volitvah drugega župana, ki bo mož na mestu in ki ne bo plesal, kakor vi godete. Prihodnjič pa še kaj, ker imamo še dovolj stvari za prijateljski razgovor. — **D e m o k r a t.**

RAKA-KRŠKO. Lep uspeh ima beležiti demokratska stranka na Raki. Število njenih glasov se je od 18. marca 1923. početrilo; dobili smo 127 glasov. Vsa čast požrtvovalnim možem, zlasti pa g. Šribarju. Dobila bi naša stranka še kakih 20 do 30 glasov več, da bi ne bilo na volilni dan znanega krškega «milionarja». Dasi je že nekaj let v Krškem, hoče še vedno komandirati na Raki. Uvidevši, da SKS na Raki propada, je priskočil svojemu staremu tovarišu iz vojne dobe na pomoč, da

je g. Drnovška, kandidatovega namestnika na listi SKS, vlekel iz blata. Agitiral in zabavljal je le na demokrate, klerikalce je pa na miru pustil. Tisti časi so miauli, ko je Bonova zvezda svetila na Raki. Ljudem je še živo v spominu, kaj sta počenjala na Raki med vojno gg. Bon, takratni žitni komisar, in Drnovšek kot takratni občinski tajnik. V bedi in pomanjšanju je na stotine rodbin trpelo glad, g. Bon, sedanjí navidezni prijatelj kmetov, je pa pšenico mogel pokladati celo prašičem. SKS je bila na Raki močna tedaj, ko ni bilo Bona in Drnovška poleg. Takrat je Bon z vsemi sredstvi delal na to, da se je lepo cvetoča organizacija SKS na Raki razbila zaradi njemu neljubih mož, ki so jo vodili. Sedaj ji načeluje nepriljubljeni Drnovšek in Bon je čutil potrebo, da mu pomaga, ker mu je med vojno tudi Drnovšek pomagal, da je Bon lahko ves čas vojne doma barantal in bogatel. Navzlic Bonovemu osebnemu prisestvovanju na volilni dan na Raki je SKS dobila od 832 oddanih glasov komaj 51. Tisti lepi časi za vas, g. Bon, ko ste odprli vse pipe in dali na razpologo vse svoje lokale na Raki pri vsakokratnih volitvah za klerikalno agitacijo in ko sta z župnikom skupno triumfirala nad «liberalci», ako sta zmagala, so minuli. Resnica bode v oči, kajne!

KOVAČJA VAS NA DOLENJSKEM. V naši vasi se zadnje čase dogajajo čudne stvari. Osebito ponoči. Po skednjih se skrivajo pari in se včasih opaža tudi kajenje cigaret. To lahko povzroči požar in velike nesreče, zato vaščani zahtevamo, da se takšno početje neha. Tistima dvema gospodičnoma, ki sta prišli iz Bosne in se naselili pri nas, pa svetujemo malo več resnosti in dostojnosti. — **V a š č a n i.**

TREBELNO. Najprej pošiljamo vsem čitateljem «Domovine» prijateljski pozdrav. Pri nas napredujemo in «Domovino» radi čitamo. Možje, ki so volili klerikalne tigre, se že kesajo in pravijo: mar bi bili čne 8. februarja ostali doma za pečjo, saj z našimi tigri ni nič, vedno se enako obračajo. Pred volitvami je bil posebno živahen naš kaplan; agitiral je

skozi okno ali vrata, povsod ga bodo videli in tajnost njune ljubezni bo razkrita.

«Da se je moralo to zgoditi!» se je tudi Jaka zavedel neprijetnega položaja. Ze je skočil proti oknu, da uide na prosto — pot, katere je bil najbolj vajen ter se mu je vselej dobro obnesla.

Ta izhod pa mu je Pavla odločno prepovedala. «Pojdi, koder hočeš, samo skozi okno mi ne hodi. Ali ne vidiš ceste in hiš z vogali za opazovanje?»

«Dobro, pa pojdem skozi vežo,» je odjenjal. «Na vsak način moram nekje iz sobe...»

«V veži bi znal naleteti na mater,» ga je siloma zadržala. «Tudi sosedje bi te videli in takoj bi začeli kaj ugibati.»

«Torej naj čakam do noči!...» je vzdihnil obupno. «Doma me bodo iskali; še gospoda župnika pejdejo vprašati, ki bo čez mero raveden, kje tičim. In ko se vrnem, bodo zahtevali odgovor; sedajle bi se še opravičil, jutri bom pa že težje našel kak izgovor.»

«Jaka, nekaj mi je prišlo na misel, Ali bi ne bilo pametno, kaj?»

«Ne vem, kaj nameravaš in se mi tudi ne ljubi ugibati.»

«Iz sobe te ponesem tako, da ne bo nihče vedel, kaj nezem. Videl boš, kako izborno se mi bo obneslo.»

«Tega ne moreš storiti. Tehtam 72 kil, prešibka si za tako breme. Pa reciva, da si

močna. Toda kako me skriješ, to je glavno vprašanje.

«Za to imam jasen načrt. Našega novega koša še gotovo nisi videl, velik je, da boš lahko zlezal vanj. Nato te pokrijem z rjuho ter te ponesem v bližnji gozd. Tako nesem večkrat perilo k studencu in tudi danes poročem vsakemu, ki me bo srečal, da moram nekaj oprati.»

«Navihana si, Pavlica, kdo bi si mislil. Samo žuri se, da bom prej doma. Gotovo me že čakajo v skrbeh, da se mi je pripetila kaka nezgoda.»

Pavla je našla na podu koš, s katerim je hitela proti veži. Tu je srečala mater ter ji je povedala, da je pripravila nekaj perila, ki ga mora nemudoma oprati. Starica je verjela in se ni več brigala za njeno početje.

Jaka je ob pogledu na koš sramežljivo povesil obraz. Sram ga je bilo kakor otroka, čeprav ga ni nihče videl, ko se je moral zviti in leči v koš, čigar globočina je bila pičlo odmerjena dolžini njegovega telesa. Pavla ga je pokrila z rjuho tako, da se niti od blizu ni dala uganiti njegova vsebina. Nato je počenila, zastokala, poklicala na pomoč svetnike — vse to je pomagalo, da je še precej lahko vstala z bremenom, ki ga je nesla iz sobe. Toda že v veži jo je zaneslo z ene v drugo stran, kar pa je ni oplasil, vedoč, da rešuje sebe in njega.

Vsa oznojena in oblita z rdečico je dospela na sredo vasi. Tu so jo ustavile vaše ženice,

ki so vedele kar same od sebe, da je naložila perilo ter ga nese k studencu.

«Dekle, preveč si nakladaš,» jo je svarila Gašpirka. «Na starost boš vsa zlečena, ako jo boš sploh dočakala.»

«Saj ni take sile. Do studenca itak ni daleč in včasih mora človek tudi kaj trpeti za plačilo na onem svetu. Brez truda ni zasluženja.»

«Potokarica se je pretegnila ter je morala mlada pod zemljo,» je godrnjala Kovičeva teta.

«Šla je po plačilo,» jo je Pavla hinavsko zavrnila. «Revica je bila vse življenje, dočim bi zdaj gotovo ne menjala z nami...»

Kdor si edoma kvari zdravje, vendar greši,» je ugovarjala Skorjevka, videč, kako Pavla pritajeno stoka in popravlja naramnici.

«Smo pač ustvarjeni za delo,» je svetoblinka vzdihnila odhajaje. Kljub svojemü trpljenju je bila vesela, da je ugnala zgovorne tete in mamice, ki v hipu res niso našle primerne odgovora. In ta hip molčanja je porabila za odhod.

Komaj je napravila nekaj napornih kotkov, ko je začula živahno smejanje: Drobeževa Lojzika in Minka sta se vračali s travnika, kjer sta pomagali pri delu. Družbo jima je delal Jermenov Francelj, ki je s koso na rami stopal tik za dekletoma.

Jeza je spreletela Pavlo ob pogledu na svoji sovražnici in Francella. Hotela je napra-

na vsa moč, začetjenega uspeha pa le ni bilo. V drugič ga bo še manj, ker ljudje bolj in bolj spoznavajo, da duhovnik spada v cerkev in h krščanskemu nauku, ne pa v politično gonjo. Grobnje s peklom in hudičem počasi ne bodo nič več zalegle. Kvečjemu le še pri tishh, ki jim nekateri pravijo «farovške motle». Tudi pri nas imamo par takih debeloglavežev, ki jih pa klerikalni stranki nič ne zavidamo. Pa še drugič kaj!

BELA KRAJINA. Šolska mladina na Talčjem vrhu nas pozdravi v nedeljo 15. t. m. prvič s svojim otvoritvenim sporedom: «Povabilo», «Mož z medvedom», «Razgovor o potoku», «Marko in kralj Matjaž», «Ciciban poslušna očetovo uro», «Palčki», igro «Sneguljica», rajanjem in zahvalo palčka. — Uprava osnovne šole na Talčjem vrhu se zahvaljuje g. Antonu Stalcarju iz Črnomlja za prejetih deset stenskih slik o pravilnem rezanju trte. Pripravljali odbor knjižnice na Talčjem vrhu pa se mu zahvaljuje za prejetih 20 knjig. — Dela za Planinski dom se nadaljujejo. Izgotovljena je cisterna, katera je dala obilo truda, ker se je zadelo na trdo pečino; načrt za mizarška dela se je malo predrugačil, ker je les, ki je bil pripravljen že jeseni, še mokel. Priprave za tombolo so tudi že vse urejene.

VINICA. Naš župnik je na pustno nedeljo volil in svaril pred maškarami in pustnim plesom. Najbolj ga je ubogal na mežnar, ki je tudi pri Orlih eden med prvimi, predsednik ali načelnik, ka-li. Dal je svoje konje v maškare in prvi jahal v sprevodu. Pa se je držal še bolj meško kakor takrat, kadar gre v kroju. Kaj bo rekel zdaj g. župnik? Čujemo, da se jezi. Damo mu pa pameten nasvet, da se ni vredno jeziti, ker to škoduje zdravju.

TALČJI VRH. (Drobne zanimivosti iz kmečkoga življenja.) Dne 27. januarja so pri nas čebele prinesle prvo obnožino. Opaziti je že tudi bilo, da so iz panjev izvlekle prvo pohabljeno zalego, po kateri se je dalo sklepati, da je matica radi decembrskega solca že zgodaj začela zalegati. Pre-

viš resen obraz ter nekoliko vzravhati glavo, toda tovor jo je pritisnil na hrbet s tako silo, da se je skoro opotekla. Popraviti je morala naramnico, ki se ji je zajedla v ramo, da pojde z manjšimi mukami mimo njih. Privzdignila jo je, hoteč podložiti prst, takrat pa se je naramnica izdrila iz koša, ki se je nagnil od hriba in v istem hipu so ležali na tleh pred iznenadenimi vaščani: koš, Pavla in Jaka — prvi nekoliko potlačen zaradi padca, Pavla blede od sramote, Jaka pa jo je skokoma odkuril proti domu.

«Hina-kat» so drvilo proti pozorišču vaščanke, preteč ji s koščenimi pestmi. «Vse si nas slepila z devištvom, z nedolžnostjo. Svetohlakat»

«Prepolna vreča se odveže sama,» je vpila Koširka za bežečo Pavlo, ki je s polomljenim košem in razkrinkano nedolžnostjo hitela proti domu.

Cestarjeva Pavla je bila še tisti dan izključena iz Marijine družbe. Župnik Janez je poglgnil bez njeno ime posebno debelo črto, bogoten, ker ga je toliko časa vlekla za nos. Čital pa je iz svojega društva tudi Jaka ter mu odvzel diplomu, katero je v svarilo mladost dal sežgati pred društvenim domom. Jaka je poveril Rožmanovemu Tinetu, svojemu najljubljencu in namestniku Sadarju, da mu Jaka. Napisal Sotošičan.

varile pa se v letošnjem solcu niso le čebele, temveč tudi drevje. Komaj so se pri nas razcvetele leske, že je dne 21. februarja zopet zapadel snežec. A izmilo ga je deževje, kar je edmo dobro, ker bi sicer bil nastopil mraz, ki bi bil docela uničil razvijajoče se cvetje in popje. Zdaj se veselo razcvitata vrba in dren, breskvam pa se tudi že skoro odpirajo cvetovi.

TALČJI VRH. Demokrati so zopet napredovali od zadnjih volitev, dasiravno so zbornali klerikalci na volišče vse, kar leze in kar gre. Kdor pa ni mogel iti peš, so ga prepeljali z vozom. No nesreča se pri volitvah ni pripetila nobena; le predsednik volilne komisije Franc Ambrožič bi kmalu izgubil čevlje v blatu, ko je moral iti trgat, kakor smo čuli, plakate lastne stranke z volilnega lokala, ker po zakonu tudi klerikalcem ni dopustno, lepiti plakate na take prostore.

ZAGORJE OB SAVI. Že nad dve leti čitam priljubljeno «Domovino», ampak redkokdo se oglasi iz Zagorja. Ne smete misliti, dragi bralec in prijatelj «Domovine», da imamo pri nas dobre Kristusove namestnike. Ravno nasprotno. Posebno se odlikuje naš g. župnik. Kristus je učil: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! Naš g. župnik tega ne izpolnjuje. V začetku meseca februarja je umrl neki Učakar; seveda so šli župnika prosit, naj se pokojniku zvoni. Ker pa slučajno ni bilo g. župnika doma, je šel cerkovnik brez njegovega dovoljenja zvoniti. Ko se je župnik vrnil, je robantil nad cerkovnikom: «Ja, kedu bo pa plačou?» Cerkovnik ga je potolažil rekoč: Saj bodo plačali, saj vendar imajo kaj pod palcem! In g. župnik je bil potolažen. Zgodil pa se je še drug primer. Dne 16. februarja je umrla revna ženica Pikovnik, ki ni imela drugega, kar so ji dobri ljudje dali. In zopet so šli prosit, naj se ji zvoni. Bilo pa je odklonjeno, češ: «Kdo bo pa plačal, saj nima ničesar, zvonovi so dragi!» Sedaj pa vprašamo, kdo je pripravil zvonove? Ali jih nismo farani, kdor je pač mogel? Ah ste jih samo vi, g. župnik? Ne pokvarili bi se pa tudi ne, ako bi se zvonilo revni bogoslužni ženici brezplačno. Na tem se zgraža vsa zagorska dolina. No, pa saj smo revico pokopali vseno. Našli so se ljudje, ki so pripomogli, da se je zvonilo. Zaenkrat dovolj, pa še drugič, če bo kaj takega. — Vsavvedež.

ZAGORJE OB SAVI. V nedeljo 1. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor Samostojne strokovne delavske «Unije». Občni zbor je bil združen s stvarnim in poučnim predavanjem dr. Bohinca o delavskih strokovnih organizacijah. Predavanje je nudilo zanimiv pregled o zgodovinskem razvoju strokovnih organizacij, o ciljih in namenih organizacij, o bojnih sredstvih in organizatoričnih problemih. Iz predavanja smo mogli posneti, da morajo strokovne organizacije imeti izvršno moč, katero jim more nuditi le močna politična stranka. Brez možnosti, svoje sklepe in načrte izvesti, je tudi številčno najmočnejša strokovna organizacija brez praktične koristi. Občnega zbora se je udeležilo zlasti veliko število starejših delavcev, ki so se naveličali samih besed in demagoškega kričanja raznih socialističnih in komunističnih strank. Vidijo, da s takimi sredstvi in bojnimi metodami ne bodo nikdar dosegli izboljšanja svojega položaja. «Unijo» boste smeli soditi samo po dejanjih. Na klevete raznih kričačev in neodgovornih ljudi se ne ozirajte. V odbor so bili izvoljeni samo resni možje, ki imajo dovolj izkušenj, da bodo mogli potom «Unije» našemu delavstvu priboriti marsikak koristni

zakon. V odboru so zastopane Zagorje, Kisevec in Kotred. Delavstvo opozarjamo, naj se v vseh primerih, kjer so potrebni pravovrstvena zaščita ali pravni, socialni ali drugi praktični nasveti, z zaupanjem obrača na «Unijo». Le v resnem in vztrajnem ter nesebičnem delu je zagotovljen uspeh.

Stajerska:

HRASTNIK. Pri nas se je ustanovilo novo društvo «Poštenost», katerega namen je gojiti, oziroma krepiti med svčjimi člani značaje in poštenje. Priprave za ustanovitev so se vršile tudi že pred tremi leti, vendar pa se je društvo razšlo že ob ustanovnem občnem zboru, ko je nekdo ukradel cigaretno dozo bodočemu funkcionarju. No, letos je g. Metod Jenko znova riskiral ustanovitev. V nedeljo se je vršil ustanovni občni zbor, in sicer to pot brez vsakega incidenta. Društvo je seveda neustrankarsko in nepolitično, saj tvorijo njegovo članstvo oba Jenka in njuna stara garda, ki pa so vsi skupaj več ali manj hudi klerikalci, kar je menda le slučaj. Kakor čujemo, so si društvo osnovali, da bodo poboljšali sami sebe. Je mogoče tudi potrebno. V tem delu želimo društvu največjega uspeha, za kar pa bo vsekakor treba znatno daljšega življenja nego pred tremi leti.

LASKO. Tik pred volitvami sta Blaž Zupanc in R. Celinšek, prvi kot predsednik, drugi kot «sekretar» NRS (dr. Ravnikova lista) vložila na okrožno sodišče v Celju plamteč protest proti postopanju našega g. župana, ki da je vpisal v volilni imenik inozemca Leopolda Vilharja, ne pa Reinholda Uratariča, ki je naš domačin, doma iz Vejnika (!). S tem, da je naš župan kršil pravice naših državljanov in na nedopusten način protežiral inozemce. Okrožno sodišče je ovadbo odstopilo županstvu v nadaljnje poslovanje. In naš župan je posloval takole: G. Zupanca je poučil, da se je L. Vilhar, primorski Slovenec, vpisal v volilni imenik na podlagi reklamacije, R. Uratariča pa ni nihče reklamiral in se zatorej ni mogel vpisati, ker se zaradi volitev letos volilni imeniki popravljajo šele od 18. februarja naprej. Nato je g. župan poslal Zupancevo ovadbo državnemu pravdnistvu v Celju, ki je uvedlo proti Zupancu in Celinšku preiskavo zaradi prestopka po § 102. a. k. z. Tako je g. Zupanc zopet enkrat v «zосу» in se spominja na pregovor: Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.

ST. LENART NAD LASKIM. Prosim za majhen prostorček, da se na kratko pritožim glede našega gospoda župnika. Dne 15. februarja nam je spočetka še precej lepo s prižnice razlagal krščanski nauk, toda kmalu je zašel na stranpot in se začel zgražati nad naprednim časopisjem. Posebno «Domovina» mu ne diši. Toda mi za to nič ne moremo in za njegovo zabavljanje tudi ne maramo, temveč bomo «Domovino» še bolj zvesto čitali. Udrihal je tudi po naprednjakih in dejal z jezo, da ljudje dandanes vsakemu cestnemu pometaču več verjamejo kakor duhovniku. Mi pa pravimo, da na dan volitev ceste res niso bile dobro pometene; zato so pa tudi župnikovi pristaši prišli z blatnimi čevlji na kosilo. Svetujemo, naj duhovniki najprej pometejo politiko iz cerkve, pa jim bodo ljudje bolj verjeli kakor cestnim pometačem, ki so včasih vredni večjega spoštovanja kakor nestrepen politikujoči duhovnik. Naj bo za enkrat dovolj. Živio Narodni blok!

ŠMARJE PRI JELSAH. V predzadnji številki «Domovine» spodbuja nekdo Bonifacija k vztrajnemu delu proti šmarskim «juna-

DRAVOGRAD. narodni poslanec gospod. dr. Pivko je sklical na petek 27. februarja sestanek delegatov demokratiških organizacij prevaljskega okraja v Dravograd. Zborovanja so se udeležili delegatje iz Prevalj, Guštanja, Dravograda, Otiškega vrha in Št. Janža pri Dravogradu. Krajevna organizacija SDS. v Dravogradu je bila polnoštevilno zastopana. Vseh delegatov je bilo 45. Opazili smo pa veselo dejstvo, da se trumom vračati v naše vrste bivši naši pristaši, ki so jih pred zadnjimi volitvami odtujili sporazumski agitatorji. Po daljšem poročilu poslanca dr. Pivka so razpravljali o obmejnem prometu in o raznih nacionalnih obmejnih vprašanjih. Zborovalci so burno aklamirali dr. Pivka ob zaključku lepega sestanka.

Kmetijski pouk

IZPODBIJANJE NAŠIH ŽIVINOREJSKIH USPEHOV.

Neverjetno lahko se dajo zapeljati naši gospodarji, če jim je prodati kako žival in če se jim obeta količaja dobička. Najlepšo kravo ti bo prodal, če se mu ponudi ugodna cena. Tako smo prepojeni z duhom prekupčije. V prekupčiji iščemo svoje dohodke, namesto da bi jih iskali v trdni reči in v resnični hasnovitosti svojih živali. Raje se potikamo s svojo živino po sejmi in iščemo v prekupčiji svoj gospodarski uspeh, kakor da bi se oprijeli doma bolj uspešne reje.

Čudno, da se živinorejci tako malo zavedamo svojih nalog. Namesto, da iščemo v dobri reji svoje gospodarske dohodke, jih iščemo v navideznem profitu, ki ga napravimo s prekupčijo. Tako zapravljamo v škodo svojega gospodarstva mnogo časa, ki bi ga lahko drugače bolj obrnili za kmetijo. Izgubimo pa tudi dosti denarja, ker je pogosto obiskovanje sejmov precej draga stvar. K vsemu temu se pridružijo še razne druge prilike in nepravilike, ki so v zvezi s sejmi in ki stanejo denar in zdravje, jezo in tožbe itd. Vse to kramarsko gospodarstvo nima nobenega pravega teka in nobenega trajnega uspeha za hišo. Kar se lahko zasluži, se tudi lahko zapravi, in tako nima gospodarstvo nič od tega. Nasprotno. Pri taki «od danes do jutri reji» ni nobene prave resnobe in nobene zdrave volje za resnično dober in smotren napredek v živinoreji. Živina se pri prvi ugodni priliki zopet naprej proda.

Vsa ta prekupčija pa gre pri nas še dalje. Naš gospodar proda za dober denar svojo najboljšo kravo iz hleva in ne pomisli, da je dal iz hleva svoj dragocen kapital, ki bi mu lahko donasal najlepše obresti. Ne. On kupi na prvem sejmu za dosti nižjo ceno hrvaško bušo in jo postavi v hlev na mesto svoje prejšnje dobre krave. In tako ne dela samo eden naših živinorejcev, ampak po gotovih krajih je to splošna navada. Vse menjava krave in kupuje hrvaške buše, tako da so se začeli že pametni sosedje nad tem spodtikati in jeziti.

S takim ravnanjem se naši uspehi, ki jih težko dosežemo s plemenjaki in boljšo rejo, od leta do leta nanovo izpodbijajo. Naravno je, da ne pridemo s takim gospodarstvom nikamor! Drugod si skušajo svoje odslužene krave nadomestiti z dobro domačo prirejo, pri nas pa kupujemo hrvaške buše za rejo in za pleme. Na ta način se vsak napredek preneha! Krivo pa je temu le to, ker imamo preveč kramarskega duha v sebi. — Dokler bomo na ta način izpodbijali naše

itak skromne uspehe v živinoreji, ne pridemo na zeleno vejico. Če nam manjka zmisla za dobro kraverejo, ga manjka tudi za bikorejo in sploh za vsako uspešno in smotreno rejo.

SKRIBIMO ZA POTREBNA SEMENA IN GNOJILA!

Bliža se čas spomladnega dela. Ena glavnih naših nalog v tem času je, da skrbimo za potrebna semena in gnojila in da ne odlašamo tega dela do zadnjega. Skrbni gospodarji so si že zagotovili potrebna semena za spomladno setev. Ravno tako bi se morali tudi že vsi gospodarji ogledati za potrebnimi semeni in jih naročiti pri znanih in zanesljivih delavateljih. Pri nas opazujemo le prepogostokrat, da iščejo gospodarji potrebna semena v zadnjem trenutku, takrat, ko je treba že sejati. To delajo tako brezskrbno, kakor da bi enega ali drugega semena sploh ne moglo in ne smelo zmanjkati. In vendar se vsako leto pripeti, da imajo taki zamudniki nazadnje škodo in izgubo, ker ne dobe potrebnega in tako dobrega semena. Najlepše pri tem je še to, da jih take izkušnje ne izmodre, ampak da vztrajajo pri svoji prirojeni brezskrbnosti in odlašajo z naročili leto za letom do zadnjega!

Bodimo vendar bolj previdni in bolj strogi v tako važnih gospodarskih zadevah! Sedaj je zadnji čas, da si nabavimo potrebna semena, kakor oves, krompir, peso, deteljo, travo itd. Koliko dobrega bi se v tem pogledu lahko storilo, dokler se potrebna semena še dobe v trgovini. Malobrižnosti pa mora biti konec v gospodarstvu! Neodpustno je, če ne pridemo do potrebnega semena, ker se nismo zanj o pravem času pobrigali!

Kar velja za seme, to velja tudi za vse druge naše potrebščine, ki jih moramo kupovati in naročiti. To velja za sadno drevje, ki ga želimo saditi, velja za umetna gnojila itd. Tudi pravočasne preskrbe umetnih gnojil ne smemo zamuditi, ker je ves uspeh gnojenja v veliki meri odvisen od tega, ali jih spravimo v pravem času v zemljo ali ne. Zamujeno gnojenje je že deloma zavoženo in zaradi tega manj uspešno.

Tudi to ni nobeno gospodarstvo, če kupujemo sadno drevje, ker ga mimogrede in slučajno vidimo na trgu ob enem ali drugem tržnem dnevu ali sejmu. Za saditev sadnega drevja se je treba prej pobrigati in vse potrebno že prej pripraviti po gotovem načrtu, ki si ga napravimo že na jesen ali pa še prej. Tudi je treba, da smo glede vrst izbirčni in da ne jemljemo vsega, kar se nam ponuja. Sploh je pogrešno, da se zadnji trenutek in slučajno zanimamo za take nakupe, namesto da bi se smotreno oprijeli takih nasadov.

FIZOL ZA SEME.

Naša kupčija s fižolom bi se dala še izdatno dvigniti, ako bi imeli več pridelka in blago boljše kakovosti, namreč bolj očiščeno in bolj sortirano blago na prodaj. Pri nas moramo delati na to, da se pridelki na prostoru enoti dvignejo, da bo na merniku posetve več pridelka, kakor ga imamo doslej, in da bomo dobili tudi boljše blago. Namesto po 100 do 150 kg moramo pridelati na merniku posetve 150 do 200 kg! Največ bomo dosegli s pravilnim gnojenjem in kolobarjenjem.

Veliko bomo dosegli pa tudi z dobrim semenom. Pri semenskem fižolu moramo biti danes velike bolj izbirčni. Seme mora biti odbrano, zdrave in čiste. Z mlatvijo ga preveč poškodujemo. Tudi če je samo vnanja kožica

počena, je tako zrnje že slabo za seme. Najboljše za seme je tisto zrnje, ki ga z roko izluščimo iz stročja.

V zadnjem času napadajo fižol tudi razne bolezni, ki se poznajo tudi na semenu. Tako seme ima po sebi rjavé pége in lise v različni velikosti. Sploh se mu pozna na barvi, da ni zdravo. Te bolezni se prenašajo po semenu naprej. Rastline iz tega semena nosijo kal bolezni v sebi in so vse bolj občutljive in mehkužne proti novim napadom. Po boleznih napadeno zrnje moramo na vsak način izločiti od zdravega semena. Sploh je na to veliko bolj gledati kakor smo bili do sedaj navajeni. Le zdravo seme more dati zopet zdrave rastline. Večkrat je kal bolezni že na zrnju, da tega niti ne opazimo.

Zato priporočam, da obdelujemo tudi fižolovo seme s pripomočki, ki uničujejo na zrnju razne bolezenske hali, ki bi mu utegnile pozneje škodovati. Preden ga sadimo, ga kaže namakati v raztopini «Uspuluna», tako kakor namakamo pšenico in druga semena pred snetjavostjo. Fižol napada v zadnjem času posebno rada tako imenovana stročna pegavost, ki se prenaša iz stročja tudi na fižolovo zrnje. Fižol je namakati v imenovani raztopini po četrt ure ali 15 minut. Raztopina sama pa bodi četrtdesetna ali 0.25 %. Za en liter vode vzamemo v tem primeru dva in pol grama Uspuluna, za deset litrov 25 gramov in za 100 litrov pa 250 gramov ali četrt kilograma. Izkušnje uče, da daje tako obdelano seme krepkejšo rastline in bogatejše pridelke in, kar je posebno važno, tudi bolj zdrave in bolj odporne pridelke. Prepričajmo se, da je res tako!

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ZITO. Cene ostajajo prilično nespremenjene. Ponudba in povpraševanje sta majhna. Na novosadski blagovni borzi so bile zadnje dni naslednje cene: pšenica 455 do 465 Din, turščica 195 do 250 Din, moka «0» 657 do 660 Din.

GOVEJA ŽIVINA. Na ljubljanskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, prvorazredni 11.25 Din, drugorazredni 10.25 Din, tretjerazredni 9.25 Din; krave za klobase 5 do 6 Din; teleta 13 do 15.50 Din.

KRMA. Na zagrebškem sejmu se je prodajalo seno po 75 do 125 Din, detelja po 125 do 150 Din, otava po 125 do 140 Din za 100 kg.

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 4. t. m. v devizah: 1 šiling (novouvedena avstrijska valuta) za 8 Din 68 p do 8 Din 88 p, 100 nemških državnih mark za 1475 Din 50 p do 1490 Din 50 p, 100 italijanskih lir za 248 Din 25 p do 251 Din 25 p, 1 dolar za 61 Din 65 p do 62 Din 65 p, 100 češkoslovaških kron za 183 Din 80 p, do 186 Din 80 p, 100 švicarskih frankov za 1193 Din 75 p do 1203 Din 75 p.

= Sadjarski tečaj na kmetijski šoli na Grmu se bo vršil 20. in 21. t. m. Poučevalo se bo o cepljenju, precepljenju in negovanju sadnega drevja teoretično in praktično. Interesenti naj se priglasijo z dopisnico do 10. tega meseca ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, oziroma podružnici Sadjarskega in vrtinarskega društva v Novem mestu. Revnejši udeleženci dobe brezplačno stanovanje.

= Kmetijski tečaj. Na državni kmetijski šoli v St. Jurju ob južni železnici se bo vršil dne 15. in 16. t. m. tečaj za cepljenje, precejljenje in negovanje sadnega drevja. Interesenti naj se priglase osebno ali z dopisnico ravnateljstvu kmetijske šole v St. Jurju ob juž. žel.

= Vinski vzorčni sejem priredi Vinogradniško društvo za Belo Krajino v četrtek dne 12. t. m. v Metliki pri g. Zalokarju tik metliškega kolodvora. Razstavljeni bodo izborna vina iz metliškega sodnega okraja, iz znanih vinskih goric, kakor Repica, Vidošiči, Babna gora, Drašiči itd., bela in črna, ki nadkriljujejo po kakovosti pretežno vinskó letino. Pričetek in otvoritev takoj po prihodu vlaka iz Ljubljane ob enajstih dopoldne. Železniška zveza z Gorenjsko jako ugodna. Vljudno se vabijo gg. vinski trgovci in gostilničarji.

= Tečaj za gospodarske vajence. Gospodarske vajence sprejme državna kmetijska šola na Grmu za dobo od 1. aprila do 31. oktobra t. l. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesna sposobnost, neoporekljivost ter dovršena ljudska šola. Prednost imajo kmetijski sinovi, predvsem oni, ki ostanejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski vajenci se uporabljajo za delo v vseh panogah šolskega gospodarstva zlasti v sadjarstvu in vinarstvu in uživajo tudi teoretičen pouk pri delu, kjer so zaposleni. Za to dobivajo prosto hrano in prosto stanovanje. Gospodarska praksa je izvrstna predpriprava za vstop v šolo s 1. novembrom 1925. Pri sprejemu v šolo imajo vajenci prednost pred drugimi prošilci, in sicer ako izpolnijo ostale pogoje, na prosta mesta. — Lastnoročno na celo polo pisane, s 25 Din kolkovane prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico, zadnjim šolskim izpričevalom ter izpričevalom o npravnosti, je poslati do 20. t. m. ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grm pri Novem mestu.

= Nova valuta v Avstriji. V Avstriji se je že v začetku letošnjega leta uvedla nova valuta, katere edinica se imenuje šiling, ki ima 100 grošev. Vendar se je splošno računanje v šilingih začelo šele z začetkom tega meseca. En šiling ima približno vrednost 10.000 dosedanjih avstrijskih papirnatih kron.

Beleške

+ Na delo! Sedaj po volitvah ne smemo držati rok križem in sanjati o zmagi v Sloveniji, ampak moramo iti na delo. „Krščanska mladina, na delo, na delo! Od severa do juga, od vzhoda do zahoda Slovenije naj gre ta klic!“ tako vpije „Domoljub“. Delajte, delajte, klerikalni volilci, poslanci SLS pod vodstvom dr. Korošca pa naj sedaj počivajo na svojih lavorikah! Veliko bolj pametno bi bilo, če bi „Domoljub“ pozval na delo klerikalne poslance, ker doslej še niso nič napravili za našega kmeta, ampak samo obljubovali. Ali vse delo klerikalnih poslancev obstoja samo v zapravljanju poslanskih dnevnic, klerikalni volilci pa naj zanje zastoj delajo? Tisti naj predvsem dela, ki je zato plačan!

+ Kdo ima večino? Zadnji «Domoljub» piše, da so stranke opozicijskega bloka dobile 356.000 glasov več kakor pa stranke Narodnega bloka. To je pa že čisto navadna laž, kajti časopisje opozicijskega bloka prišteva sebi vse glasove, ki so jih oddali n. pr. Nemci, Madžari, Turki in zemljoradniki, kakor tudi glasove vseh tistih strank, ki so propadle pri volitvah ter niso dobile niti enega mandata. Resnica pa je ta, da je za opozicijski blok, ki ima samo 139 poslancev, bilo za pol milijona glasov manj odanih kakor pa za Narodni blok, ki ima 163 po-

slancev. „Domoljub“ piše: „Značilno je to, da vlada in naši liberalci zatrjujejo, da imajo večino v skupščini, ne upajo si pa trditi, da imajo večino med ljudstvom.“ Ta „Domoljubova“ trditev je seveda popolnoma iz trte izvita, kakor je razvidno iz zgoraj navedenega. Ako je dobil Narodni blok za pol milijona več glasov kakor opozicijski blok, v katerem so tudi naši klerikalci, je gotovo, da nima večine samo v skupščini, ampak tudi med ljudstvom, zaradi česar bo tudi ostal na vladi, ker se še nikdar ni zgodilo v resnično demokratični parlamentarni državi, da bi se večina pokorila manjšini, kakor to žele naši klerikalci. Klerikalci skušajo s svojimi lažmi samo prikriti poraz, ki ga je doživel opozicijski blok pri volitvah, kar je pa brez praktičnega pomena. Laž ima kratke noge!

+ Hinavei! „Varujte se brezverstva in moralne propasti, ki jo brizga „Domovina“. Ne dovolite brezverskim listem vhoda v družino, da je ne zastrupijo ter palnejo v dušno nesrečo,“ piše zadnji „Domoljub“. Na to rasramno pisavo odgovarjamo mi takole: „Berite „Domoljuba“ in berite „Domovino“. Da se resnica prav spozna, je treba čuti oba zvona. Kdor ima dovolj soli v glavi, bo spoznal, da „Domoljub“ samo zato kriči o brezverstvu „Domovine“, ker piše ta resnico o pogubni dr. Koroščevi politiki ter o slabem vplivu politikujoče duhovščine na versko življenje Slovencev. Kdor bo prav razsodil, se na „Domoljuba“ ne bo naročil, pač pa se bo naročil na „Domovino“, ki je danes najboljši slovenski tednik, ker prinaša najraznovrstnejše gradivo, najbolj točna poročila ter pove naravnost v obraz vsakomur, kar mu gre. Kdor bo bral enkrat „Domoljuba“ in obenem tudi „Domovino“, ne bo več drugič vzel „Domoljuba“ v roke, ker bo spoznal, da ga držita samo hujskanje in laž pokonci, ne pa resnica, ki je hčerka božja. V največji dušni nesreči pa so tisti ljudje, ki se puste komandirati, kaj naj bero in mislijo, ker so več ali manj duševno omejeni in ne znajo misliti z lastnimi možgani.“

+ „Brezverska „Domovina“ se zavzema za preganjanja krščanskega učiteljstva,“ piše „Domoljub“, „ker je tudi njena glavna naloga ta, da zatira v ljudeh krščansko življenje.“ Torej zato, ker se „Domovina“ izreka proti zlorabi vere in cerkve v politične namene, ker obsoja, da se tako zvano „krščansko“ učiteljstvo upira šolskim oblastvom in da zanaša politiko celo med šolsko mladino, je brezverska. „Domoljub“ seveda ne pove, ali je „Domovina“ kdaj pisala proti veri in s čim zatira krščansko življenje. Res na e ravno nasprotno! „Domovina“ se z vso vnemo trudi, da bi zbudila krščansko življenje v prvi vrsti pri onih, ki morajo dajati lep vzgled ljudem, pa s svojim dejanjem in nehanjem v cerkvi in zunaj nje, v župnišču in v krčmi kažejo, da nosijo vero in Boga samo na jeziku, v resnici pa se vdajajo strastem in posvetnemu življenju bolj kakor navadno grešni zemljani. „Domovina“ zaradi tega še ni brezverska, ako obsoja ljudi, ki jim je najvišji bog lastna bisaga, najlepši obred pa bogata bera. Brez vere pa so tisti, ki sejejo zlorabo vere in cerkve v politične namene med ljudi sovraštvo, ne pa krščanske ljubezni do bližnjega, ter tako ubijajo krščansko življenje. Naravnost pa pove-mo, da tako veru nismo, da bi se nam zdeli grehi politikujoče duhovščine sveti. Kar se pa tiče „krščanskega“ učiteljstva, ki ga „Domoljub“ zagovarja, pa je znano, da je to učiteljstvo zašlo v klerikalni tabor takrat, ko je bivši kranjski deželni odbor plačeval učiteljem njihovo „k. ščanstvo“ z izrednimi dragocnimi dokladami.

+ Proti Radiću in za Radića. Zadnji „Domoljub“ napada Albina Prepeluha, češ, da se trudi v svojem listu v potu svojega obraza opravičiti do dna pogršno Radićevo politiko. Nam ni

Prepeluh nič mar, ker nismo navdušeni za njegovo in ne za Radićevo republikanstvo. Zanimivo pa je, da pišejo klerikalci o Radićevi politiki, da je do dna pogršena, dr. Korošec pa je kot vodja klerikalne stranke stopil v vožje stike z Radićevo stranko in hoče tudi ocrnovati z njim skrupeln parlamentarni klub. Na ta način obsoja „Domoljub“ tudi politiko dr. Korošca, ki se je podal pod Radićevo komando. Sicer je to „Domoljub“ storil brzkone nehoče, vendar pa mu štejemo v dobro, ker smo pravični.

+ Krivi preroki. Klerikalci zelo radi prerokujejo. To jim leži menda v krvi, vendar pa so se doslej vsa njihova prerokovanja izkazala kot kriva. Zadnja leta so že toliko naprerovali, kaj bodo vse dobrega napravili kot poslanci, da bi se vseh dobro prenaejdli, ako bi se njihova prerokovanja vsaj napol uresničila. Ker njihovim prerokovanjem, da bodo kdaj kaj naredili za našega kmeta, že noben pameten človek več ne verjame, so začeli sedaj prerokovati, da tudi drugi ne bodo nič naredili. Vlada Narodnega bloka je sestavila natančen načrt, katere zakonske predloge je treba najprej predložiti narodni skupščini v odobrenje. Klerikalci seveda že sedaj razlagajo, da bodo vsi ti zakonski predlogi zanič, dasi niti ne vedo, kakšni so, in ne bodo prej izvedeli, dokler ne bodo predloženi narodni skupščini. Sposobnost drugih sodijo po lastni nesposobnosti, zato pa bodo ostali krivi preroki tudi v naprej kakor so bili doslej.

+ Predebela laž je «Domoljubova» trditev, da so komunisti zlasti po deželi volili dr. Zerjava. Splošno znano je, da so naši komunisti povsod volili dr. Korošca, oziroma opozicijski blok, tako na deželi kakor v Ljubljani, kjer je dr. Korošec ravno s komunističnimi glasovi zlezal do mandata. „Domoljub“ ve, kako slab vtis je napravilo na kmečko ljudstvo, da je šel ljubljanski škof volilni boj skupno s komunisti, ki bi menda tudi pri nas radi uvedli take razmere kakor v Rusiji, kjer so streljali kmete kakor zajce, ko so se branili zaradi lastnega pomanjkanja oddajati žito in živino boljševiškim komisarjem za vzdrževanje priležnic in za izvoz v inozemstvo. „Domoljub“ dobro ve, da so komunisti proti zasebni lastnini in da so v Rusiji proglasili za državno last vso zemljo, ki jo sme kmet samo obdelovati, ne sme pa z njenimi pridelki svobodno razpolagati. Ker ve, da naš kmet ne čuti prav nobene potrebe za uvedbo ruskih razmer pri nas in da se ljudstvo čudi, kako more biti klerikalna stranka v tako tesnih zvezah s komunisti, sedaj po volitvah laže, da so komunisti volili dr. Zerjava, da bi tako odvrnil od klerikalne stranke očitek, da se veže s protikmetскими strankami. To je popolnoma klerikalno! Namesto, da bi se klerikalci komunistom lepo zahvalili za njihovo pomoč, se jih otresajo seveda, ko je vlada Narodnega bloka v Beogradu zaprla več komunistov, ki so vodili tajno komunistično organizacijo „Rdečo pomoč“ za širjenje boljševiške propagande v Jugoslaviji.

Prosveta

Ročni zemljevid za Prekmurje in Medžimurje. V založbi društva «Učiteljski dom» v Mariboru, je izšel tretji ročni zemljevid mariborskega okrožja za Prekmurje in Medžimurje v merilu 1:150.000; risal Slavoj Dimnik; litografija in tisk Mariborske tiskarne. — Ta zemljevid, ki je izdelan v sedmobarvnem tisku, je prvi natančno izdelani zemljevid teh, nam Slovincem še malo znanih krajev. V zemljevidu so kraji, sedeži občin, šol, katoliških in protestantskih župnij, dalje pošte, prometne zveze, industrijske naprave, vse vodovje in hribovje. Zemljevid, ki je bil nujno potreben, bo dobrodošel

kolam, domačnom in tulcem. Zemljevid, ki je lično delo domačega podjetja, plastično risan v primerljivi obliki, stane v podrobni prodaji 10 Din ter se dobi po vseh knjigarnah ali pa direktno pri založ-

nštvu in ga toplo priporočamo. Naknadno bo izšla k temu zemljevidu brošura z opisom, statističnimi in kulturnimi podatki teh krajev.

Širom Mačve

Srbsko Posavje tvori ob gornjem toku Save pokrajina Mačva, ki je znana po svojem bogastvu, modernem poljedelstvu in precejšnji omiki prebivalstva. Ker sem to pokrajino skoro vso prehodil peš, naj ob kratkem opišem narod, pokrajino in mesta, posebno še z ozirom na to, da je na tem ozemlju padlo mnogo naših fantov in mož v bojih leta 1914. in 1915., posebno pri Šabcu in okoli Crnega vrha.

Pot me je vodila iz bosanskega mesta Bjeline do reke Drine, preko katere sem se prepeljal pri Badovincih. Vozil me je brodar, ki očitno ni imel mnogo posla, ker me je čakal leno ležeč v svoji skeli (brodu). Na tem mestu je Drina jako globoka, ker tu se izliva v njo precejšen potok, čigar ime pa sem že pozabil. Tukaj so tudi mlinci na reki, kakršne sem že tudi videl na Dravi v Medjimurju. Na srbski strani Drine je selo Badovinci, kjer so jako imoviti prebivalci. Tu sem prenočeval. Ljudje so me obkročili in se prav domače razgovarjali z menoj. V selu je bilo ravno ženitovanje. Vlekli so me v hišo, kjer sem moral z njimi gostivati in počevati narodne pesmi. Moški so bili že precej «v rožcah». Zenin je bil mlad dečko, star kakih osemnašt do dvajset let; nevesta še nekako otročja, toda dobro razvite postave, bele polti ter črnih las in oči. No, razlikovala se ni od naših slovenskih Evinih hčera, kadar so namreč neveste, ker tudi ona je pretakala solze. Ne vem zakaj; od radosti ali žalosti, nisem uganil. Cigani so skrbeli, da svatov niso preveč podplati srbeli. Tudi jaz sem moral z njimi ubrati pod noge kolo, katerega pa sem slučajno znal, in to se jim je silno dopadlo. Ko so že postali zaspali, sem se jim prvi ukradel, češ, da grem spat. Pa ker moram po svoji navadi vtakniti nos povsod, kjer ni potrebno, sem tudi to pot pogledal h «komšiji», kakor že pravijo sosedu, kaj dela. Kuhal je žganje. Ej, jaz pa — svojega očeta sin — sem se le malo preveč navlekkel tega zlahnega strupa, tako da sem drugo jutro imel precejšnjega mačka, ko sem mahedral proti selu Bogatiču skozi gosto jesensko meglo, v katero je bila zavita vsa pokrajina. Sela Bogatič, Prnjavor in Dublje so nudila enolične slike.

Pokrajina ravna, da se reke po njej komaj premičejo; tu in tam je močvirje, radi česar je pokrajina tudi dobila svoje ime: Mačva.

V Mačvi raste sloveča bela pšenica in koruza. Poljedelstvo je jako dobro razvito, kar je menda vplivalo sosedstvo s Sremom. Bajé so se tu nekaj razprostirali veliki gozdovi, po katerih so se skrivali hajduki in vstaši. Danes pa je le še nekaj grmovja, drugače sama polja.

Glavno mesto Mačve je Šabac ob Savi, ki ima nad 15.000 duš. Tu so Turki takoj po podjarmljenju Srbije zgradili trdnjavo (menda leta 1470.), odkoder so potem napadali Srem in Slavonijo. Trdnjava je še vidna; v njej hranijo sedaj pijonirji svoje čolne in les za vzdrževanje pononskega mostu. V neposredni bližini Šabca je ravnina Mišar, kjer so Srbi potolkli Kulen-bega bjelinskoga, ki je prišel iz Bosne krotiti vstaše. Okoli Šabca je tudi mnogo barja, katerega napravila Sava,

ki v jeseni preplavlja okolico in zaostaja do pomladi, zaradi česar je tu udomačena mrzlica. Mesto samo ne napravlja na tujca nič posebnega vtisa. Ulice so sicer ravne, toda s kamenjem tlakovane; ker pa se je tekem časa nekatero kamenje ugreznilo, dočim drugo zopet štrli na plan, ne napravlja to nič kaj mičnega pogleda. V mestu se še jako poznajo posledice svetovne vojne. Hiše so še tu in tam porušene; v razvalinah se nahaja še predvojna artilerijska vojašnica in veliki predvojni parni mlin. Na raznih vratih trgovin in drugih lokalov se poznajo znaki krogel in baonetov.

Edina cerkev v mestu je nova pravoslavna župna cerkev, katero so dogradili leta 1921. O porušenju stare cerkve med svetovno vojno mi je pravil star meščan:

Leta 1914., ko so se morale srbske čete umakniti iz mesta v ozadje proti Cerplanini, so Avstrijci takoj zasedli mesto. Nekaj srbski major se splazi v stolp stare cerkve s strojno puško, odkoder je lahko obvladal vso okolico. To so opazili srbski topničarji ter so stolp in majorja naglo poslali «k vragu»...

V Šabcu je okrožna komanda šabaškega vojnega okruha, nadalje srezko poglavarstvo sreza pocerskega in mnogo drugih uradov. Gimnazijsko poslopje je novo, lani dograjeno. Predvojna kmetijska šola in žrebčarna sta še v razvalinah. V nekdanji carinarnici na Savi je nameščen četrti pijonirski polbataljon.

Ob petkih so redni sejmski dnevi. Tu se vpije in baranta. Seljaki vozijo na trg razne polske pridelke. Ne manjka tu mačvanskih prašičev in pocerskih ovc. Ribiči ponujajo savske ribe. Posebno veliko je trgovin in zaduhlih «kafan». So pa tudi hoteli z najboljšimi reklamnimi napismi, kakor: «Grand hotel», «Amerika» itd.

Pri Šabcu je savsko pristanišče. Trikrat na teden vozi potniški parnik iz Beograda za Mitrovico in nazaj. Dnevno pa vozijo po Savi tovorne ladje, ki vlačijo s seboj tako zvane «šlipere». Oblika «šlipera» je kakor velikanskega čolna, samo da ima steno in krov. Venj se natovarja blago, ki se vnaša s krova. Na krovu samem pa je le hišica za krmarja. Ko sem se z malim ličnim čolnom sprejel kvoli teh «šliperjev», sem bil kakor palček pred sloni. No, da sem žel tudi v potniško ladjo vtakati svoj nos, je umevno po sebi. Ladja je nosila naslov «Slovenac». Moj dom, sem dejal. Pa v kabini tretjega razreda je le malo preveč smrdelo za Slovenca... V prvem in drugem razredu je bilo bolje. Ne baš ravno lepa ženska je vsiljevala že «požegnano» rakijo...

Velike gospodarske važnosti za Mačvo je mala srezka železnica, ki je izpeljana od Šabca preko vse Mačve do Banje Koviljače. Po njej se prevažajo skoro vsi mačvanski pridelki, namenjeni na trg. Posebno suhe sive se odto od razvažajo na svetovne trge. Tudi svinjka in konjska kupčija je znatna. Ob tej železnici je mesto Lješnica, ki je imelo nekaj zaradi svoje lege blizu Drine in pod goro Vilojevico velik vojaški pomen.

Loznica, ki leži dalje ob reči Štiri blizu Drine, ima okoli 5000 duš in je prav lepo

podeželsko mesto. Nekdanja lozniška artilerijska vojašnica je v razvalinah. Naslednja postaja je Koviljača, kjer je tudi konec železnice. Odtod pelje cesta ob Drini v tesno med gore potisnjeni Zvornik v Bosni. V Koviljači so toplice z zdravilnim žveplenim vrelcem in s čistim planinskim zrakom. Tu sem so hodili, a tudi še dandanes hodi Beograjan in Šabčani na letni oddih. V svetovni vojni je bila tu avstrijska vojaška bolnica. Sedaj opravljajo stare zgradbe in tudi nove vile zidajo. Upati je, da se to zdravilišče zopet povzdigne do svoje stare veljave. Na planinah nad Koviljačo so Avstrijci v svetovni vojni zgradili velikanski spomenik padlim junakom.

Prebivalci Mačve so stari junaške postave in zagorelega lica. Moški so oblečeni v narodno nošo. «Kaput» in «pantalone» so jim iz kostrata. Na nogah nosijo opanke, na glavi pa «šubaro» iz ovčje volne, v lelu in zimi. Poleti oblačijo radi tudi bele platnene hlače. Ženske imajo erako po vsej inj platneno obleko in kožuh. Oženjene nosijo spređaj in zadaj rebak predasnik, dočim ga imajo dekleta samo spređaj. Sleterno delajo, katero količjak premore, mora imeti ooli vratu «niz dukata», tako zvani «džerdja». Ob praznikih pa se že tudi tu nekateri oblačijo po francoški modi. Drugače so Srbianke v tej pokrajini jako brbke. Obraza so večinoma okroglega, belordečih lic in črnih oči.

F. T.

Tedenske novosti

* Cenjene dopisnike ponovno opozarjamo, da nepodpisane prispevke mečemo v koš. Vsak resnicoljubnež, naj se podpiše, ime itak ostane v uredniški tajnosti.

* Naš prihodnji roman. Preden začnemo z novim daljšim romanom izpod peresa g. Strazarja, bomo objavili še nekaj krajsih povesti, ki bodo istotako vzbujale zanimanje med našimi čitatelji. Z obljubljenim romanom bomo začeli koncem tega meseca. Do takrat je dovolj časa, da lahko opozorite nanj vse one, ki še niso naročniki „Domovine“, katera skrbi za vsestransko zabavo in prinaša poučno ter informativno gradivo.

* Kralj in kraljica v Dalmaciji. Kraljevska dvojica namerava letošnjo pomlad obiskati Dalmacijo ter med drugim tudi kraje v Primorju in Zagarju.

* Iz državne službe. Na državni srednji kmetijski šoli v Mariboru je za učitelja nastavljen inž. agr. g. Franc Lukman iz Sv. Miklavža pri Ormožu.

* Dogodbia ob volitvah v ustavotvorno skupščino. Pišejo nam: Pred leti, za časa volitev v ustavotvorno skupščino, je prišel na volišče tudi sedaj pokojni duhovnik Vinko Bauman. S smešljejočim obrazom je vprašal kemsijo, ki je bila skoro popolnoma klerikalna, katera skrinjica je za Ivana Ureka. Neki klerikalni župan je ustregel Baumanovi želji, pač pa pristavil, da mečejo vsi katoličani kroglice v skrinjico Ivana Roškarja. Bauman pa ga je očetovsko zavrnil, češ, da je poznal Urekovega očeta kot poštenjaka ter da bo gotovo poštenjak tudi sin. «In vidite,» je rekel, «tukaj vtaknem roko in ne spustim, tukaj tudi ne, tu Ureka pa volim.»

* Smrt odličnega duhovnika. V Mariboru je umrl 26. t. m. na pljučnici blagi duhovnik g. dr. Anton Medved, katehet na tamošnji državni gimnaziji. Pokojnik je bil priljubljen pri vsem prebivalstvu brez izjeme. Bil je med dušnimi pastirji redek pojav, ki je poznal

ljubezen do bližnjega v praksi. Star je bil 62 let. Slava njegovemu spominu!

* **Smrt sivolasnega duhovnika.** Po kratki bolezni je umrl pri Sv. Ani na Krembergu v starosti čez 80 let upokojeni duhovnik Vinko Baumann, ki je bil znan daleč naokoli kot dobričina in čudak ter kot izvrsten lovec. Bil je sin odlične slovenjgoriške rodbine ter posebno ponosen na to, da mu je bil oče leta 1848. poslanec na Dunaju. Zaradi svojega duševnega razpoloženja je šel že pred davnimi leti v pokoj ter se naselil pri Sv. Ani, kjer je delal včasih svojim duhovniškim sobratom s svojim nastopom po vzorcu prvih kristjanov kaj mnogo preglavic. Pomagati revnim, tolažiti nesrečnike, to je bil vedno njegov cilj. Sicer se pa je bavil le s svojim vinogradom, katerega je sam obdelaval. Bodi mu blag spemini!

* **Prebivalstvo Beograda.** Beograd je po ljudskem štetju leta 1910. imel 89.876 prebivalcev. Leta 1921. so jih našteali 111.740, danes pa šteje prestolnica že nad 150.000 prebivalcev. V Beogradu je 7456 hiš. V vsaki hiši stanuje povprečno štiri rodbine. Po tem računu bi imel Beograd 29.824 rodbin. V mestu je več moških kakor žensk, a 11.049 moških je neoženjenih.

* **Pomiloščenje.** Pred ljubljansko poroto je bila Helena Štefančičeva iz litijskega okraja obsojena meseca septembra na smrt, ker je svoje nekaj dni staro dete vrgla v Savo. Kraj je obsojenko pomilostil na dvajsetletno ječo.

* **Ošpice v Sloveniji.** V zadnjem času se po vsej Sloveniji širijo ošpice, ki jih pri nas že nekaj let ni bilo.

* **Potres v Beli Krajini.** S Talčjega vrha nam pišejo: Dne 23. februarja nas je presenetil potres. Čutili smo tri potresne sunke; poslednji ob 8. uri 34 minut zjutraj je bil najjačji in je v šolski veži vrgel par predmetov raz stene. Smer je bila od jugovzhoda proti severozapadu.

* **Ponesrečen pobeg.** Pišejo nam: V zaporih okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu je sedel v preiskavi Franc Pravič, ki je težko poškodoval Antona Kurija, ki se bori sedaj s smrtjo. Na pustni ponedeljek se je naenkrat zahotelo Praviču krapov in jabolčnice, katerih je stradal v zaporu. Porabil je ugodno priliko — in hajdi čez zid na prosto. Njegov beg ni ostal prikrit. Sodni sluga Ivan Brumen se je podal takoj na pot za beguncem. Globoko blato in skrajno slabo stanje stranskih potov je napotilo zasledovalca na misel, da bo najuspešnejše dosegel svoj cilj, če jo krene po najkrajši okrajni cesti proti domu ubeženca. Na tej poti je dohitel voz s košem, ki je bil namenjen v isto smer. In sreča mu je bila mila. Že po kratki hitrejši vožnji je zapazil Brumen jetnika na cesti pred seboj. Brumen se je vrgel v koš, voznik je zopet pogнал in ko je hitel voz mimo ničesar slutitega Praviča, je skočil Brumen iz koša pred njega. Ni dosti manjkalo, da se Pravič od samega presenečenja ni sesedel. Ko se je malo oddahnil, je izrazil le svoje začudenje nad tem, da so ga tako hitro iztaknili, potem pa se je dal mirno zvezati ter gnati nazaj v zapore brez krapov in jabolčnice.

* **Nesreča ali zločin.** V petek popoldne so našli nezavestnega v globokem jarku v bližini Planine pri Kozjem nekega orožnika s tamošnje postaje, ki je bil dopoldne na službenih poslih pri sodišču v Sevnici. Ne ve se še, ali se je zgodila nesreča ali zločin. Orožnik je umrl med prevozom v Sevnico, kamor so ga hoteli prepeljati.

* **Morilec Zlahtič bolan na jetiki.** Osumljenec umora Miklove rodbine v Studencih pri

Mariboru, mizar Zlahtič, je zbolel na jetiki in so ga oddali v jetnišnično bolnico. Sokrivca Čiča še ni v Mariboru, ker ga Italija še ni izročila.

* **Umor na predpustni zabavi.** Pri Sv. Barbari pri Mariboru, ki je izrazito klerikalna fara, je na predpustnem plesu v gostilni Šabeder med pretepom družba fanlov umorila viničarskega sina, ki je bil edina opora uboge matere.

* **Umor pri Dobovi.** V soboto se je izvršil v Dobovi pri Brežicah drzen roparski umor, žigar žrtev je postal mesar Josip Kraljič. Orožniki so morilca že izsledili v osebi 30letnega branjevca Josipa Hotka iz Marije Bistrice na Hrvaškem. Morilec je bil s Kraljičem na dan umora skupaj v gostilni Megovac. Ko je Kraljič zapustil gostilno, je odšel Hotko za njim, ga iz zasede ustrelil, izropal, nato pa zanesel truplo na železniški tir, kjer je vlak mrtvo truplo popolnoma razmesaril. Hotka je izdalo to, da je takoj drugi dan po umoru izvršil večja plačila. Orožniki so privedli morilca vklenjenega v Brežice, kjer ga je množica hotela linčati. Hotko je priznal, da je Kraljiču odvzel 11.000 Din.

* **Vlom v Dolu.** Neznani vlomilci so pred nekaj dnevi posetili graščino v Dolu in vdrli skozi okno v notranjost poslopja. Iz orožarne so odnesli majorju Globočniku, ki stanuje v Ljubljani, lovsko dvocevko, daljnogled dva svedra in oblič v skupni vrednosti 2200 Din.

Iz raznih krajev

* **V Trebnjem na Dolenjskem** sta bila 3. t. m. ukradena nekemu tamošnjemu posestniku dva konja z vprego vred. Prvi konj je bil bele barve, druga pa je bila kobila sira-te barve. D-mneva se, da sta bila konja odvedena v smeri proti Ljubljani.

* **V Zavodnem pri Topolšici** se je pred nekaj dnevi splazil v podstrešje hiše posestnika Jerneja Napotnika neznan tat in pokradel hlapecu Antonu Esihu vso obleko, perilo in druge predmete v znatni vrednosti.

* **V Belih vodah** je iz hleva veleposestnika inž. Rudolfa Pečlina zmanjkala v eni zadnjih noči vsa konjska cprema v vrednosti 850 Din. Tatvine sumljiva sta Franc Zagozda in Metod Zupan, ki sta po izvršenem činu neznanokam izginila.

* **V Sevnici** je bilo v noči na 21. februarja vlomljeno v izložbeno okno Splošne gospodarske družbe in v izložbo čevljarja A. Rižnarja. Tat je oškodoval oba lastnika za okrog 4000 dinarjev.

Razbojnik Čaruga obešen

V petek rano zjutraj je bila ob veliki udeležbi radovednega občinstva izvršena v Osijeku smrtna obsodba nad dvema razbojnikoma, ki sta svoječasnoma bila strah in trepet Slavonije. Strašna je sicer kazen obešenja, a za te vrste zločincev edino pravična. Omenjena razbojnika, Čaruga in Prvič, sta svojeručno izvršila 17 roparskih umorov. Ko je sodišče razbojnikoma še enkrat prečitalo smrtno obsodbo, se je predsednik obrnil k sarajevskemu krvniku Mauserju in mu rekel s krepkim glasom: «Krvnik, izročam vam zločinca, naj se izvrši pravica!»

Prvič se je še obrnil k občinstvu in vzkliknil: «Postal sem žrtev Čaruge. Kesam se svojih dejanj in prosim vas vse odpustanja. Sedaj odhajam na drugi svet.» Nato je skočil na oder, zgrabil vrvi in si jo nadel sam okrog vratu. V tem trenutku ga je že dvignil krvnik s pomočjo obeh pomočnikov in smrtna ob-

sodba je bila izvršena. Mirno je šel v smrt tudi Čaruga. Čez dve uri so trupli obešenecv odpeljali na pokopališče in ju tamkaj zagrebli.

Porotne obravnave

LJUBLJANSKA POROTA.

Uboj. Kot prvi se je zagovarjal 20letni Miha Meserko iz Cateške gore, ki je iz ljubosumnosti zabodel z nožem Antona Oblaka, ki je dva dni nato umrl. Meserko je dobil dve in pol let ječe.

Sirov ubijalec je 24letni bajtarjev sin Jožef Flis iz Doba pri Lukovici, ki je brez vzroka z nožem zaklal do smrti Jožefa Miklavčiča. Flis bi sedel pet let.

Uboj. 20letni posestnikov sin Jožef Bew iz Pečice je 4. januarja pri Sv. Križu pri Lj-tiji zabodel z nožem Antona Jeriča, ki je umrl na izkrvavljenju. Beve je obsojen na dve leti težke ječe.

Sleparstvo. 20letni Vinko Ravnihar iz Oberhausena v Nemčiji, voznik v Škofji Loki, je osleparil d. d. za kemično industrijo v Ljubljani za 18.000 Din. Dobil je poldrugo leto težke ječe.

NOVOMESKA POROTA.

Uboj v Selih. Pred poroto se je morala zagovarjati 41letna Ivana Kocjančič, posestnica v Selih, ki je vrgla svojo taščo Ano Prparjevo pi stopnicah tako, da je ta kmalu umrla. Porotnik so krivdo uboja zanikali, pač pa potrdili vprašanje glede pregreška zoper varnost življenja Kocjančičeva je dobila pet mesecev.

Svojega očeta je ubil 20letni Anton Ogulja s Hriba pri Cerovcu. Sirovež je dobil pet let ječe.

S kolom po glavi. V Mirni peči je 23letni posestnikov sin Jožef Murgelj iz Jablane udaril kolom po glavi Janeza Grebena, ki se je zgrudil na tla in še istega dne umrl. Murgelj je svoj dejanje priznal, a priznali ga niso porotniki, rad česar je bil obtoženec oproščen.

Tatvina. Trgovski pomočnik Dragotin Jutriš je okradel sejmarja Franceta Cvelbarja iz Dojn Prekope za blago, vredno 22.000 Din. Jutriša ki je znan nevaren vlomilec, je dobil sedem let težke ječe.

Tatvina. Peter Predovič, majhen posestnik v Dragi, je brez denarja kupoval od trgovcev blago in ga prodajal okoli, nato pa se je lotil še tatvine. Ukradel je Ani Damjanovičevi v Dragi 6000 dinarjev denarja in druge vrednosti ter Marku Predoviču na Hrastju 17.400 Din denarja in razne dragoce nosti. Dobil je 8 mesecev težke ječe.

Roparski napad. Mihajlo Peleš iz Virgin mosta ter Jakob Bernes sta pobila predlanskim v Črnomlju na tla posestnika Matije Tkalčiča iz Belčvrha ter ga oropala. Peleš je bil obsojen na 3, a Bernes na 3 in pol leta težke ječe. S tem je bilo pomladno zasedanje porote v Novem mestu končano.

CELJSKA POROTA.

Mlad ubijalec. Pred celjsko poroto se je zagovarjal 19letni Franc Jesenek, posestnikov sin v Bovšah, ki je napadel Karla Podrgajsa in ga pobil, da je kmalu umrl. Jesenek je dobil pol drugo leto težke ječe.

Smrtna obsodba. 24letni delavec Franc Podlesek je umoril v Vojskem posestnico Ano Klakočar ter jo oropal. Morilec je bil obsojen v smrt na vešalih.

Iz pretepa uboj. 23letni posestnikov sin Fran Kuštomaj iz Nove cerkve je radi uboja Rudolfa Korošca dobil tri leta težke ječe.

Krvavo žen'otovanje. Ob priliki svatbe pri posestniku Martinu Sinku v Plotu je prišlo med 22letnim Martinom Kamenškom iz Gaberc in gluhomim Vinkom Gaberskom do prepira, pri katerem je Kamenšek sunil Gaberska z nožem ter ga tako poškodoval, da je ta umrl. Kamenšek je bil obsojen na pet let težke ječe.

Krvav pretep. V Šmiklavžu so se pri podoknici posestnikovega sina Andreju Zakajniku stepili fantje in je 24letni Karel Oplotnik iz Marije Reke sunil z nožem nekoga Leopolda Veterška, ki je tolkel s polenom okrog sebe. Veteršek je zaradi izkrvavitve izdihnil. Oplotnik je zaradi prekoračenja silobrana dobil 11 mesecev strogega zapora.

S samokresom. V Preskerjevi gostilni v Podsredi so se stepili fantje in se je 24letni Ivan Brdnik branil s samokresom, s katerim je ustrelil Martina Zupana naravnost v glavo. Ranjenec je takoj izdihnil. Zaradi prekoračenega silobrana je dobil Brdnik 11 mesecev strogega zapora.

MARIBORSKA POROTA.

Nasilnež. 24letni delavec Jakob Bezjak iz Zabukeyev je z ročico udaril po glavi Franca Feguša s tako silo, da mu je prebil lobanjo. Feguš je umrl. Obsojen je Bezjak na štiri leta ječe.

Dolgoprstnika. Radi vloma v trgovino Marije Naveržnikove v Mariboru sta dobila pred poroto vsak po pet let težke ječe delavca Avgust Puncuh iz Pirana in Jakob Fras iz Pobrežja.

Malopridnici. Služkinji sestri Marija in Ana Kovač iz Sobra, zelo zanemarjeni hčerki delavke Ane Kovačeve v Sobru, sta ukradli svojemu gospodarju Kohlbergerju denar ter dobili za to plačilo: Marija 18 mesecev, Ana pa 10 tednov težke ječe.

Poneverba. 27letni uradnik zavarovalne družbe „Vardar“ v Mariboru Robert Fuchs je poneveril nad 90.000 Din družbenega denarja. Porota ga je obsodila na 16 mesecev težke ječe.

Smrtna obsodba. Katarina Dajčarjeva iz Vidanovcev je v noči od 5. na 6. decembra med preprirom trikrat udarila s sekuro svojega moža Ludovika, ki je tri dni nato umrl. Dajčarjeva je obsojena v smrt na vešalih.

Zanimivosti

Trgovina z belimi sužnjami

Budno oko beograjske policije je pred kratkim izsledilo, da se nahaja na periferiji Beograda več agentur za trgovino z belimi sužnjami, namenjenimi za javne hiše. V skrite brloge so dovajali pretkani agenti moškega in ženskega spola mlada dekleta. Deklica, ki je enkrat zašla tja, ni mogla več nazaj, ker so jo tako zaprli, da ni mogla nikogar obvestiti o svoji neznosti.

Dve najmočnejši gnezdi zvodnikov in zvodnic sta bili kavarni «Mali Topčider» in «Astorijski». V teh lokalih se je nahajalo pod strogo stražo nad 15 mladih deklet, katera so privedli agenti semkaj največ iz Vojvodine. Pretkani zvodniki so jih zvalili v Beograd pod raznimi pretvezami. Nekaterim so objubljali celo zakon.

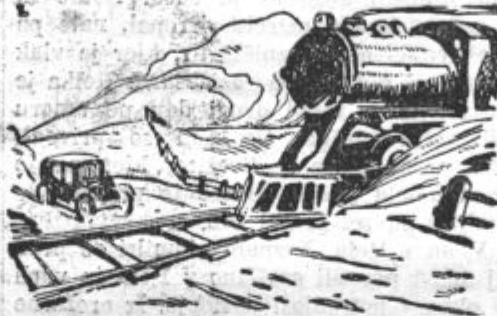
Neko Jelko Albaš iz Osijeka so agenti izvalili v Beograd z obljubo, da ji tam preskrbe prav dobro službo. Jelka se je dala pregovoriti, prišla je v Beograd, iskala službo in ko je ni mogla dobiti ter so ji pošla vsa sredstva, ji ni preostalo nič drugega, kakor da odide v kavarno «Mali Topčider». Ko je že bila v krempljih zvodnikov, je šele videla, kam je zašla. Spoznala je, da ne more

uiti in da jo čaka žalostna bodočnost, če ne pride vmes kako naključje.

A naključje je k sreči prišlo. Policija je prišla zlikovcem na sled, obkolila vse sumljive brloge na periferiji Beograda, vdrla v zaprte prostore ter aretirala trgovce z belimi sužnjami in nesrečna dekleta pa osvobodila. Dekleta so po zdravniški preiskavi bila poslana v domače občine.

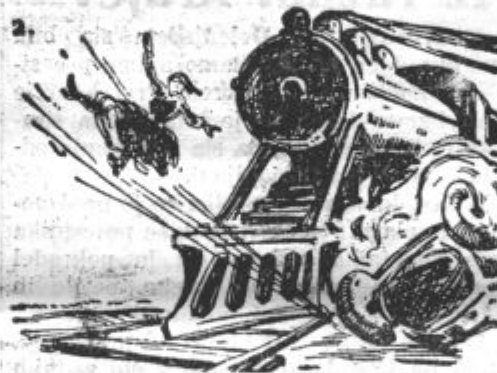
Trikrat ušla smrti

Sredi februarja se je vračala ponoči v bližini Indianopolisa v Zedinjenih državah družba več oseb z avtomobilom proti domu. Na prehodu preko železniškega tira se je zaletel

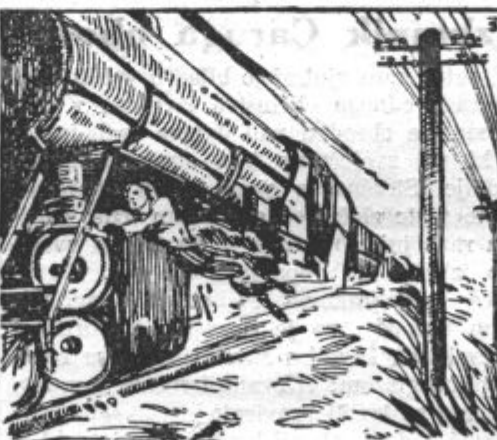
v avtomobil ekspresni vlak in ga popolnoma razbil. Več oseb je bilo pri tem ubitih.

Neko damo, gospo Clarkovo, je vrgel snek več metrov v zrak. Ko je padala zopet

proti zemlji, se je po srečnem slučaju oprijela železne lestvice lokomotive tik nad kolesjem strca.

In v tem položaju je drvel ekspresni vlak s polno paro po zasneženi planji v gluho noč. Reva si ni upala izpustiti lestvice, ker se je bala, da pade pod kolesa vlaka. Gospa Clarkova je sicer vpila na pomoč, pa je v ropotu drvečega vlaka niso slišali na vlaku.

Ubožici so jele pojemati moči. Bližala se je nova strašna nevarnost. Po drugem tiru je pridrvel nasproti drug brz vlak. Zračni pritisk je bil tako močan, da je le malo manjkalo, da je ni treščil pod kolesa enega ali drugega vlaka. Ko je izginila velika opasnost

v temo, so pošle nesrečnici zadnje moči in izpustiti je morala rešilno oporo. Sila drvečega ekspresnega vlaka pa je ni vrgla pod kolesa, temveč jo je pognala daleč v stran od tira, kjer se je zarila z glavo naprej globoko v sneg, kjer je izgubila zavest.

Klici gospe Clarkove, ko je visela na lokomotivi, sicer niso dospeli do ušes strojevodje in kurjača, pač pa jih je slišal neki železniški čuvaj, ko je vlak drvel mimo. Čeprav ni mogel v temi ničesar razločiti, je šel vseeno pogledat, kaj se je zgodilo. Po doigem iskanju je našel gospo Clarkovo nezavestno in napol zmrznjeno pod kupom snega. Ako ne bi bilo hitre pomoči, bi revica, ki je na naravnost čudežen način dvakrat utekla smrti, žalostno zmrznila na ameriški preriji.

Ljubavne pustolovščine Otona Habsburškega

Dunajčani se še danes prav dobro spominjajo nadvojvode Otona Habsburškega, znanega vetrnjaka in ljubitelja žensk, ki je ves svoj prosti čas preživel v družbi lepih in čisto slaboglasnih žensk. Zaradi tega je bil Oton na dvoru nepriljubljen in je bil zlasti cesarju Francu Jožeu trn v peti. Vse Otonove pustolovščine so namreč bile na Dunaju javna tajnost.

Oton je bil lep čovek in ženske so zaradi tega drvele za njim; le redke so se mu uprle, kadar jim je ponujal lubezen. Toda Oton se ni odlikoval samo s svojo lepoto, temveč tudi s svojo duhovitosjo in neprisiljenostjo, s čimer je znal osvojiti vso svojo okolico. Dvorskih zabav ni ljubil, ker se tu pač ni mogel svobodno kretati. Zasmehoval je javno dvorske običaje in uganjal burke na račun dvorske gospode. Posebno je sovražil dvorske dame in se z njimi sploh ni hotel razgovarjati.

Nadvojvoda Oton je bil reden obiskovalec gledališča; posebno so mu prijale plesne predstave in seveda lepe plesalki. Na Dunaju je vsakdo vedel za njegove odnošaje z najlepšo plesalko, ki mu je rodila dvoje otrok. Ta nezakonska otroka nadvojvode Otona živita še danes, toda daleč od Dunaja. Oče Otona, nadvojvoda Karel Ludovik, brat cesarja Franca Jožefa, je namreč ukrenil, da sta se otroka odstranila z Dunaja in je pri sodišču založil za njuno vzdrževanje pol milijona kron, kar je v oni dobi bila pač ogromna vsota.

Toda nadvojvoda ni miroval. Po tej pustolovščini se je zapletel v drugo in je imel zaradi tega na dvoru ponovne neprilike. Nekega dne je posetil operetno gledališče, kjer je bila nameščena glavna pevka gdč. Robinson, krasna ženska, hčerka nekega pevskega učitelja na Dunaju. Ni preteklo mnogo časa in nadvojvoda je že imel odnošaje tudi s to krasotico. Tudi ta pevka mu je rodila dvoje otrok: Liliko in Ado. Ta otroka nista bila tako srečna kakor prva dva; ko je Ada ugledala luč sveta, je oče bil že mrtev. Nesreča je hotela, da je tudi mati kmalu umrla, in tako sta deklici ostali siroti, prepuščeni sebi. Lilika si služi vsakdanji kruh kot tipkarica pri neki firmi, a Ada služi kot postrežnica pri neki bogati dunajski rodbini.

Star pregovor pravi, da človeka ubija baš to, kar mu je v življenju najbolj pri srcu: Pijanca ubija alkohol, kadilca nikotin, morilca vešala, a ženskarja ženske. Tudi Otonove smrti je bila kriva ženska.

V Monte Carlu se je seznanil z mlado simpatično damo. Njene črne oči, lepi lasje, beli zobje, vsa njena živalna zunanost, je tako preslepila nadvojvoda, da je zahrepenel po njej. Toda ob tej priliki si z njo ni mogel seznaniti, ker je bila v družbi z nekim bogatim kubanskim trgovcem. Zato ji je nekoč pisal, da se želi z njo sestati v Parizu. Nesrečni nadvojvoda ni slutil, da mu prinese ta sestanek največjo nesrečo. Zaradi te ženske je nadvojvoda dobil težko spolno bolezen, za katero ni bilo leka. Bolehal je več let in umrl v neki vili v dunajskem predmestju Döblingu, kamor so ga pred smrtjo spravili na ukaz cesarja Franca Jožefa, ki nikakor ni želel, da bi nadvojvoda umrl v habsburški palači.

Iz države uličnih nesreč

Ameriške ulice postajajo zaradi vrvenja vedno večjega števila raznih prevoznih sredstev vedno večja opasnost za življenje prebivalcev. Dan za dnevom se dogajajo nesreče in padajo žrtve velemestnega uličnega prometa. Policijska oblastva Zedinjenih držav so nedavno izdala statistiko žrtev ameriškega uličnega prometa, ki je strašna. Leta 1924. je pod kolesi drvečih vozi! našlo smrt 22.000 ljudi, a 670.000 jih je bilo težko ranjenih. Ta statistika torej kaže, da je postalo okrog 700.000 ljudi, ki so se mirno vračali proti svojemu domu, žrtev uličnega prometa. Zlasti strašno pa je dejstvo, da se je lani število takih nesreč povečalo za 14 odstotkov napram letu 1923.

Največjo nevarnost za ulični promet predstavljajo številni avtomobili. Danes se računa, da poseduje vsak četrti Američan po en avtomobil. Iz uradnih podatkov je razvidno, da je bilo samo lanske leto nabavljenih avtomobilov v skupni vrednosti za dve milijardi dolarjev. Nesreče pa ne zakrivlja v toliki meri nepazljivost šoferjev, kakor prevelik promet in prevelika količina avtomobilov, ki drve ves dan zdaj sem zdaj tja.

Glede na veliko število teh nesreč je bila v Zedinjenih državah nedavno sklicana konferenca, ki je razpravljala o sredstvih za omejitev števila nezgod. Na tej konferenci, katere so se udeležili številni zastopniki raznih oblastev, korporacij in institucij, je bilo stavljenih mnogo pametnih in utemeljenih predlogov.

Ugotovilo se je, da je med žrtvami uličnega prometa največ šolskih otrok. Glede na to dejstvo je konferenca sklenila, da je treba storiti primerne praktične šolske ukrepe. Uvedel se bo v šoli nov učni predmet o varnosti na ulici. Mladino bodo poučevali, kako mora hoditi po ulicah in kako mora postopati, ako hoče priti na drugo stran ulice, po kateri drve vozila. Ta predlog so toplo pozdravili zastopniki roditeljskih udruženj, ki so istotako prisostvovali tej konferenci.

Zaželjeno bogastvo

(Resnična zgodba iz preteklosti.)

Zivela sta blizu naše znamenite Donačke gore na Štajerskem dva preprosta seljaka. Marljiva sta bila in poštena, toda navzlic vsemu si nista mogla olajšati bednega stanja in sta ostala uboga. Ko sta se dnevno zvečer po trudapolnem delu znašla v prijateljskem razgovoru, sta večkrat tudi govorila, kako bi našla ključ do sreče. Tako v pomenku preideta tudi na ljudsko pravljico, ki govori, da so v davnih časih divji Turki, ki so

Izza bivanja kralja Aleksandra v Parizu

Ob naših, katoliških, božičnih praznikih se je kralj Aleksander mudil v Parizu, kamor se je odpeljal obiskat svojega naglo obolelega strica princa Arzena. V Parizu se je naš kralj mudil „inkognito“, to je po privatnih opravkih, kakor navaden inozemec. Naša slika predstavlja kralja Aleksandra (levo) na dnevnem izprehodu po pariških ulicah.

pustošili slovensko zemljo, zakopali zlat zaklad na pobočju Donačke gore. Lahkoverna, kakor sta bila, sta se moža zedinila v mišljenju, da utegne pravljica biti resnična. Zato se domenita, da pojdetata iskat ta zaklad.

Rečeno, storjeno.

Naslednje jutro zarana naložita orodje, kramp in motiko ter se podasta na Donačko goro. Ko dospeta do skalnate pečine, se še nekoliko odpočijeta in menita: „Če bo najin zaklad tako blesteč, kakor to jutranje solnce, ne bo najini sreči kraja! Zdaj pa na delo!“

Rekši popadeta vsak svoj kramp in začneta razgrebati kar pod skalo, ker se jima je zdelo, da utegne zaklad ravno tu biti zakopan. Kopala sta, kopala, solnce pa je začelo neusmiljeno žgati. Proti poldnevu so obema že omahovale roke, pot jima je curkoma lil s čela. Toda neprestana misel na bogastvo je zmagovala trpljenje. Zasadila sta kramp in lopato že na marsikateri točki, a o zakladu ni bilo sledu. Ze sta jela obupavati. Toda glej tam! Kaj pa pomeni tisti štiriogelni kamen, ki je kakor nalašč postavljen tjakaj? Tam mora biti nekaj!

In se podasta tja, zastavita vsak svoj kramp in z združeno močjo prevalita kamen. Toda groza!

„Ježeš!“ zakričita oba hkrati.

Za kamnom je ležala v klobčič zvita velika stara kača. Modras. Prebudil se je, seljakoma pa je od strahu zdrknilo orodje iz rok. Odskočita, in v istem hipu odrfči enemu stari oguljeni slamniki z glave.

„Brsss!“ je siknil modras in se pognal navzdol za kotajočim se slamnikom. Slamniki v dolino, modras za njim. Seljaka sta nato pobrala orodje in se vrnela, odkoder sta prišla. Le to sta še sklenila, da ne pojdetata nikdar več iskat zaklada.

Zdaj sta že v raju, pa je moja zgodba pri kraju.

Zapisal: France Dvoršak, Majšperčan.

× Najkrajše ime na svetu. V Baltimoru se jo na zdraviški visoki šoli vpisal dijak, ki ima rečeno najkrajše ime na svetu Piše se namreč I. Mladi gospod I je doma iz Kitajske.

Bosanska narodna noša

Naša slika, povzeta po fotografiji g. Josipa Kunaverja predstavlja skupino Bosancev v narodnih nošah. Dočim naš kmet že davno več ne

pozna svje narodne noše, je Bosanec svojo narodno nošo obdržal še v polnih čisljih. Vendar že semi in tja uvajajo današnje cbleke.

× Na svezdi Marsu je vendarle življenje. Učenjak Bolton, ki se peča z opazovanjem Marsa, piše, da je na Marsu vendarle življenje, ne pa, kakor se je zatrjevalo, da je Mars že izumrl in da je brez razlinstva in živalstva. Učenjak ugotavlja, da ima Mars iste letne časa kakor zemlja. Poletje nastopa gori ob prilično enakem času kakor na zemlji. Kakšna živa bitja se gori nahajajo, se seveda ne more ugotoviti. Mogoče so gori takšni ljudje kakor smo mi.

× Močan potres v Severni Ameriki. Prošlo soboto je bil v vzhodnih pokrajinah Zedinjenih držav in v Kanadi močan potres, kakršnega niso doživeli že od leta 1755. Potres so čutili na ozemlju 400.000 kvadratnih milj, predvsem po vsem severnem in vzhodnem delu Zedinjenih držav. Sunki so bili valoviti in so trajali cele tri ure. Spremljalo jih je močno podzemsko bobnenje. V New-Yorku se je en meški smrtno ponesrečil, dve ženski pa sta bili težko ranjeni. Vsi trije so padli s pločnika nadzemske železnice. Med bobnenjem se je moglo dobro videti, kako so se majale ogromne new-yorške stavbe. Tudi v Kanadi so čutili krepke sunke.

Ženski kotiček

Najlepše oblečena ženska na svetu

Med onimi zastopnicami nežnega spola, ki imajo mnogo časa in mnogo denarja, je bila gospa Wilkinson, ki je umrla nedavno v Londonu. Ta je po pravici imela naslov kraljica mode. Veljala je namreč za najlepšo oblečeno ženo na svetu. L. 1921. je vzbudila v Parizu velikansko pozornost, ko je nastopila pod imenom grofica Monte Kristo s svojimi čudovitimi oblekami. Tekom svojega življenja ni nikdar oblekla dvakrat ene obleke. Celo tokom enega dneva se je večkrat preoblekla. V Parizu se je mudila 6 tednov in je v tem času izdala 32 tisoč funtov šterlingov (okrog 9 milijonov dinarjev) le za obleke in 16 tisoč

funtov šterlingov (okrog 4 in pol milijona dinarjev) za klobuke.

V svoji zakladnici je imela gospa Wilkinson bisernico, ki je bila nekoč last ruske carice, katero so umorili boljševiki. Kupila je to bisernico od boljševiških agentov za 70 tisoč funtov šterlingov (okrog 20 milijonov dinarjev). V svoji garderobi je imela mnogo dragocenosti. Najbolj je bilo znano ogrinjalo iz krzna, ki je bilo zelo lepo izdelano in je predstavljalo milijonske vrednosti. Svje obleke in okraske je gospa Wilkinson dala zelo visoko zavarovati. Neki klobuk, okrašen s kolibrijevimi peresi, je bil zavarovan za 1500 funtov šterlingov (okrog pol milijona Din).

Njen mož je imel težko nalogo plačevati stroške elegantnih oblek. Že pred vojno je bil ugleden trgovec, v svetovni vojni pa si je z brzimi spekulacijami pridobil ogromno premoženje, ki pa je vendar komaj zadostalo razsipni in razkošni ženi. Po vojni je prišel radi ženine razsipnosti v plačilne težkoče in je moral prodati eno svojih palač, da je poplačal vse krojaške račune. Zanimivo je, da je bila gospa Wilkinson v svoji razsipnosti nenavadno enostranska in je razpavala samo za obleke, klobuke in dragocenosti, za drugo pa je bila ne samo zelo štedljiva, ampak celo skopa. Po svoji smrti je zapustila preko tisoč oblek.

Tečnost živil

Fižol, grah, leča, bob so najtečnejša hrana, ker imajo veliko redilno vrednost in primerno nizko ceno. — Redilna vrednost je enaka oni mesa. — Ako pomislimo na visoko ceno, ki jo ima dandanes meso v primeri s stročevjem, nadkriljuje stročevje meso. Revni ljudje, ki živijo večinoma ob krompirju in kruhu, bi bili bolj zdravi in bolj krepki, če bi jedli več fižola, graha ali leče. Je sicer res, da stane kilogram leče štirikrat toliko, kakor kilogram krompirja, a redilna vrednost leče je desetkrat toliko kakor redilna vrednost krompirjeva.

Ako kuhaš stročevje, ga vselej dobro preberi in vsako slabo zrno izloči. Kuhati ga moraš

zelo pazljivo. Dokler je še trdo, je zelo težko prabavljivo in izgubi velik del redilne vrednosti. Zabela redilnost jako poveča. Grahi se dobro kuha v mehki vodi; trdi vodi iz vodnjaka se prida nekoliko sode. Mala zrna še niso dorasla, primanjkuje jim beljakovina; zato so debela, dorastla zrna za živež boljša.

Fižol imamo nizek in visok. Nizke vrste so cenejše, boljše in lepše pa se kuha fižol, ki raste na prekljah.

Leča ni v naših krajih tako splošno v navadi. Njena redilna vrednost je enaka grahu. Najboljša vrsta je svetlorumena. Rdečkasta leča je stara in se prav težko mehko skuha. Mala, trda, zgrbančena zrna izloči, kadar prebiraš lečo, ker so slaba.

Ni je skoro hrane, ki bi se človeku tako priljubila kakor krompir. Ta je posebno ubogih ljudi glavna hrana, ker je dobrega okusa, ker nima visoke cene in ker se lahko pripravi na najrazličnejše načine. Redilna vrednost ni velika. Dober krompir je močan, ne presladek, nima neprijetnega duha in se hitro skuha. Tanka lupinica mora biti vsa enake barve, kali ne pregioboke. Sirov prerezani krompir ne sme imeti rjavih lis. Krompir, ki ni popolnoma dozorel, je nezdrav in lahko povzroči hudo črevesno bolezen. Malo zmrznjen krompir je sladkega okusa, a neškodljiv; porabiti se mora kmalu. Krompir se najbolje shrani v kleti. Ako leži na tleh, se navzame vlažnosti in začne gniti. Zato je dobro, naložiti ga na deske ali na slamo v enakomerno visok kup; ako ga rabimo, moramo globine, ki se naredijo vselej zravnati. Ako je klet svetla, se pokrije krompir s slamo. Svetloba povzroča namreč hitro kalenje. S tem, da je krompir pokrit, se obvaruje tudi mraza. Krompir se mora tanko lupiti z ostrim nožem in takoj položiti v mrzlo vodo, da ne postane rjav, kar se posebno rado zgodi spomladi. Lahko se olupiti tudi prejšnji večer in se pusti v vodi, vendar je veliko boljše in redilnejše, ako ga olupimo pred uporabo. Ako se kuha cel, ga moramo prej oprati; boljše je, ako ga prej tudi osolimo. Kuhan je, kadar mu počni koža, to je, novi jesenski krompir se skuha v četrt ure, stari v pol ure. Krompir je najboljši, ako pride takoj na mizo, ko je kuhan.

Segedinski golaž s kislim zeljem. Zreži prav na drobno tri čebule. Deni v ponev dve žlici masti in v njej zarumeni čebulo. Zreži na drobne kosce kakšen kilogram svinjskega mesa od vratu, ga deni v mast in čebulo, pokrij in pusti, da se počasi pari (tensta). Dodeni mu tudi pol žličke hude paprike in dobro premešaj, da se ne prismoči. Ko je meso gotovo, ga potresi z moko in mu prideni zelje, katero si prej zavrela v posebni posodi. Nato pusti, da se oboje skupaj še nekaj časa pari in golaž je gotov. Ako se hoče postaviti, obloži golaž s pečenim krompirjem, ko ga prineseš na mizo.

Kakovost mesa spoznaš po barvi in trdosti. Dobro volovsko meso je svetlordeče, mast bela. Kravje meso je manj rdeče, mast rumenkasta. Dobro teleče meso je trdo, od premlede živinice je kakor goba. Dobro ovčje meso je temne, manj vredno bledordeče barve. Dobro svinjsko meso je bledorožnato in dobra sveža divjačina temna.

Kako hraniti sveže meso. Sveže divjačine, perutnine ali mesa ne hrani nikdar na kupu v zaprti posodi. Do mesa mora vedno prihajati svež zrak. Najbolje hraniš meso na zračnem hladnem prostoru, obešeno na kljuko. Tudi je dobro meso prav natanko posuti s čistim solitrom. Meso pred uporabo izperi.

Kuharske bukvice za kmečke žene in dekleta ali sto jedi za kmečke ljudi. Nabral B. R. Knjižico je izdala Kmetijska tiskovna zadruga.

Iz tajništva demokratske stranke

Dnevno prihajajo v tajništvo JDS prošnje v katerih žele posamezniki intervencije na vseh mogočih krajih. V lastnem interesu vseh prizadetih vljudno naproša podpisano tajništvo prosilce, da obdrže instanceno pot in eventualne prošnje predložijo najprej krajevni organizaciji SDS, odnosno poverjeništvu v njihovem okraju, ki bo vse skupaj s priporočilom poslalo v naše tajništvo. Na prošnje, ki bodo brez priporočila krajevnih organizacij in poverjeništev, se ne moremo ozirati.

V petek 6. t. m. se bo vršil sestanek ob pol osmih zvečer v Trebnjem in v Zgornji Šiški.

V soboto 7. t. m. se bodo vršili sestanki ob pol osmih zvečer v Krškem, Št. Janžu, Št. Vidu nad Ljubljano in v Šmarci.

V nedeljo 8. t. m. se bodo vršili sestanki: ob pol devetih zjutraj v Zg. Tuhinju, ob osmih zjutraj v Škocijani, ob desetih dopoldne v Zagorju ob Savi (za krajevne organizacije Zagorje, Kotredež in Aržiše) in v Višnji gori, ob enajstih dopoldne v Mokronogu in v Metniku, ob treh popoldne v Krašnji, kjer se vrši ustanovni občni zbor krajevne organizacije, in v Št. Vidu-Stičini, ob šestih zvečer v Lukovici. Ob sedmih zjutraj na Raki pri Krškem, ob pol dvanajstih v Št. Jerneju, ob pol dveh v Kostanjevici in ob treh popoldne v Starem trgu, ob petih popoldne v Št. Rupertu.

Jugoslovenski škof o duhovščini

Leta 1877. je izšel v «Glasniku djakovačke biskupije» članek velikega jugoslovenskega škofa dr. Josipa Juraja Strossmayerja, ki pravi med drugim:

«Duhovnik ne sme nikogar mrziti, ne sme nikdar nikomur storiti najmanjše krivice. Poleg tega pa mora duhovnik s posebno ljubeznijo ljubiti svoj lastni narod. Duhovnik, ki bi se hvalil s ljubeznijo do človeškega rodu, zanemarjal pa svoj lastni narod, je podoben onim, ki so šli mimo ranjenca na poti v Jeriho brez srca in tolažbe, ali pa onemu, ki se je hvalil, da ljubi Boga, a je preziral svojega bližnjega ter zaslužil osodbo: Lažeš, da ljubiš Boga, ko ne vidiš svojega bližnjega, ko zanemarjaš svojega bližnjega, s katerim živiš v vsakdanjem življenju...»

Neizmerne graje je vreden duhovnik, ki postavljen na svetilnik ne sveti, ki ne dela in ne gradi, temveč tudi ono, kar mora vzdrževati in čuvati, razdira in zapušča.

Bratje, nikdar ne sejte razdora in mrznje med svoje brate, kajti kdor namenoma seje mrznjo med svoje rodne brate, je podoben onemu, o katerem pravi sveti evangelij, da se je ponoči, ko so spali delavci, vtihotapil na njivo ter posejal med čisto pšenico plevel.»

Te nauke je napisal duhovščini škof dr. Strossmayer, ki je bil eden izmed prvih boriteljev za jugoslovensko idejo. In ti nauki imajo svojo veljavo tudi še danes, ko doživljamo, da seje ravno politikujoča duhovščina največ sovraštva med ljudi, namesto da bi učila krščanski nauk ljubezni do bližnjega. Škof Strossmayer uči duhovnike, naj ljubijo predvsem svoj lastni narod; mi v Sloveniji pa smo doživljali in še doživljamo, da politikujoča duhovščina napada in sramoti naša narodna društva in organizacije, ki imajo cilj, digniti naš narod na višjo stopnjo napredka.

Celo proti šolski družbi sv. Cirila in Metoda so nastopili svoječasno. Ni se jim smilil umirajoči narod na Koroškem in v Primorju, ki mu je družba sv. Cirila in Metoda gradila šole. Kakor ljudje na poti v Jeriho so šli mimo ranjenca...

In medtem ko govori politikujoča duhovščina o veri in ljubezni do Boga, se nič ne sramuje, da blati in grdi svojega bližnjega, ki je morebiti politični nasprotnik, da mu jemlje čast, mu odreka cerkveni pogreb samo zato, ker ne odobrava dr. Korošičeve politike.

Neizmerne graje je vreden duhovnik, pravi škof dr. Strossmayer, ako ne dela in gradi, ampak razdira. In kaj vidimo pri nas? Ali ne ruši temeljev naše domovine klerikalno časopisje, ki je pod vodstvom politikujoče duhovščine, s svojim hujskanjem proti našim bratom Srbom in proti enotnosti naše države, ki jo je dolžna varovati, ker je zaščitnica skupnih koristi.

Namenoma sejejo politikujoči duhovniki razdor in mrznjo med svoje brate ter so podobni sejalecu, ki seje plevel med pšenico. Koliko sovraštva so zasejali ravno pri zadnjih volitvah med ljudi, ko so razširjali laži o svojih političnih nasprotnikih, ko so lagali, da so neurejenih razmer v naši državi krive neklerikalne stranke, da si imeli pretežno večino poslanskih mandatov v Sloveniji v rokah klerikalni poslanci, ki so tudi sami bili ponovno v vladi.

Škof Strossmayer obsoja duhovščino, ki zanaša med rodne brate sovraštvo. Ni vsa duhovščina taka; toda kolikor pa jo je, je škodovala toliko s svojo politično gonjo naši narodni stvari in procvitu koristi našega ljudstva, da ne morejo popraviti tega redke izjeme med njo.

Zato ni čudno, da se vedno bolj množijo glasovi, da je treba napraviti konec zlorabi vere in cerkve v politične namene. Vlada Narodnega bloka, ki je odgovorna za varstvo skupnih interesov naše države ter njenih državljanov, hoče tudi v tem pogledu napraviti red. Za to se ji bo nudila prva prilika pri pogajanjih o sklepu konkordata z Vatikanom, pri katerih hoče ustvariti tudi popolno jasnost v razmerju cerkve in duhovščine napram naši državi in našim skupnim koristim.

ZA MEH IN KRATEK ČAS

Tem bolje.

Ožbovt: «Gospod natak, tale pečenka pa je slaba in prav majhna.»

Natak: «No, če je slaba, bodite veseli, da je ni mnogo.»

Zna računati.

Učitelj: Povej mi, Jožek, ako odšteješ od 100 polovico, koliko ti ostane?»

Jožek: «Druga polovica.»

Ne da svojega imena.

Soseda je dobila dete. V hiši se je razpletel razgovor, kakšno ime naj dajo novorojenčku.

„Pa naj mu dajo Janezkovo ime,“ je rekel nekdo.

Janezek, ki je bil slučajno prisoten, pa je hitro odgovoril: „Svojega imena pa že ne dam; kako naj se pa potem jaz imenujem!“

«Bog pomagaj!»

V prvem razredu gimnazije je narcistični katehet učencem, da morajo vedno, kadar kihne, vzključiti: Bog pomagaj!

Učenci so to zapoved tako vestno izpolnjevali, da je nastal vsakokrat, kadar je katehet kihnil, pravi tevtonski krik. To je končno katehetu presedalo in je zato zopet ukinitel svojo zapoved.

Nečl. učenec, ki slučajno ni bil v šoli takrat, ko je katehet zabranil nadaljnje „bogpomaganje“, je naslednjega dne ob priliki ponovnega katehetovega kihanja v misljenju, da se pri običajnem hrupu njegov glas ne bo slišal, prav krepko zakričal: „Vrag te vzemi!“

Prebrisan vlomilec.

Vlomilec Hlačper je vdrl nekoč v stanovanje trgovca Hlačona. Pri zlom dejanju ga je zalotila trgovčeva najstarejša hči ter hotela poklicati skozi okno stražnika.

Hlačper pa jo je hitro prijel in dejal: «Gospodična, ne izdajte me, sicer boste morali pred sodiščem povedati svojo pravo starost.»

Navihaneec.

Tončka so v šoli zatčili, da je vrgel Ivančka v Ljubljano, pa je menil učitelj: „Kaj te ni sram, Tonček, da počenjaš takšne hudobnosti?“

„Gospod učitelj,“ se je plakajoč zagovarjal Tonček, „jaz sem ga za šalo držal nad vodo, pa mi je Ivanček neprestano govoril: pusti me, Tonček, pusti me! Jaz sem bil dobrega srca, pa sem ga pustil in on je padel v Ljubljano.“

Slabo je najtel.

Tonček in Ivanček sta se potepala po ljubljanskem trgu ter prišla do žene, ki je prodajala jabolka.

„Joj, Ivanček, kako lepa jabolka ima. Kupi mi eno.“

„Pa kaj je treba kupovati,“ je menil Ivanček, „pokaži ji jezik, pa se bo mogoče razjezila in vrgla jabolko za tabo.“

Tonček je napravil, kakor mu je Ivanček svetoval, toda, joj, že je dobil — krepko za ušnico.

Perzijski šah.

Profesor: «Kako se imenuje perzijski vladar?»

Dijak (molči).

Profesor: «No, premislite malo. Kaj igra naš ravnatelj vsak dan po obedu?»

Dijak (hitro): «Perzijski vladar se zove — tarok.»

Kmet, žena in slodej.

Bil je kmet, ki je rad vince pil in pozno ponoči domov prihajal. Njegova žena, naveličana te razvade, se poda k župniku in ga prosi za nasvet, kako bi moža izpreobrnila. Župnik ji svetuje, naj se preobleče kakor hudič in naj moža pričaka, ko se bo pozno vračal iz krčne domov. Žena natančno izpolni župnikovo navodilo in zvečer našemljena kakor zlodej pričaka moža za grmom ob cesti. Proti polnoči se mož približe pijan. Žena skoči pred njega; par minut se gledata, toda pijani mož se kar ne ustraši našemljene figure, temveč vpraša: «Kdo pa si?»

„Jaz sem hudič in sem prišel po tebe, da te vzamem v pekel, ker preveč piješ!“

„O, če je tako,“ pravi nato mož, „grem prav rad s teboj, saj sva v zlahti: jaz imam tvoje sestro za ženo!“

Zajcev se boji.

Ožbovt gre včasih rad na lov. Nekega dne, ko si je dobil baš novega psa, mu je rekel njegov sinček: «Ata, ali se res bojite zajcev?»

Ožbovt: «Kako to?»

Sinček: «Pa zato, ker vzamete vedno psa s seboj.»

Razlika.

«Strašno ste shujšali, gospod profesor. Kaj naj to pomeni?» se čudi bančni ravnatelj.

«Moram držati dijete, gospod ravnatelj. In vi? Vi izgledate vsak dan boljše. Od česa pride to?»

«Jaz pa vlečem dijete,» meni ravnatelj.

Janezkova duhovitost.

Nekega dne je vzel Gašper v vinograd svojega sina Janezka ter mu zapovedal, da populi vse zelišče, ki je zraslo okrog trt. Gašper se je nato oddaljil, pozneje pa se zopet vrnil, da vidi, kako mu je sin v delu napredoval. No, in videl je Janezka pod senco ležečega in spečega. Pa se je razjezil in mu zaklical: «Ti lenuh ti, ne zaslužiš, da te solnce greje.»

Janezek: «Imate prav, ata, zato sem pa legel v senco.»

Previdnost.

«Kdo je razlil črnilo?» se je razjezil Ožbovt, ko je našel na mizi prevrnjen črnilnik.

«Jaz nisem,» se je branil Jožek.

«Kdo pa drugi, povej!» je zakričal nad njim oče.

«Če ti povem, kdo je to storil, bi me ti gotovo namlatil,» je zajokal sinček.

Vodo pere.

Jožek je prinesel očetu Ožbovtu kozarec vode. Voda je bila kalna, pa se je oče razjezil: «Poglej, kakšno vodo si mi prinesel!»

Jože: «Počakajte, ata, grem v kuhinjo in jo operem.»

Človek ne živi samo od kruha.

Petrček je velik lenuh. Noče se učiti, pa naj ga še tako kregajo oče, mati in makar ves svet. Nekega dne, preden je šel v šolo, je zaprosil mater, da mu dá kruha. Dobra mamica gre k omari, odreže kos, mu ga dá ter reče: «Evo ti, Petrček, toda vedi, da človek ne živi od samega kruha...»

«Pa mi še daj malo sira,» odgovori mali nepridiprav.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Sv. Rok. Vašo prošnjo smo izročili tajništvu JDS v nadaljnje ravnanje.

France Dvoršak-Majšperčan. Kakor vidite, rade volje objavljamo domače zgodbe, kratke ali daljše, resnične ali pravljicne. Med našim ljudstvom je obilo narodnega blaga (pravljic, šaljev, dogodb, dovtipov, pesmic itd.), ki ni še nikjer objavljeno. Zato vedno radi sprejmemo kaj takega in priporočamo tudi drugim, da se oglasijo s prispevki. Kar je narodnega, naj gre med narod!

Soteščan. Prosimo Vas za zelo kratke novice, ker nam takih nedostaja.

Koliko stara hoče biti žena, odloči ona sama s tem, da svoj obraz neguje ali zanemarja. Žena ostane vedno mlada, ako rabi za obraz Fellerjevo Elsa-pomado, ki stori kožo v najkrajšem času belo, mehko, nežno in čisto. Za racionalno nego las naj se uporablja Elsa-

pomada za lase. Enako moški, ki nočejo biti plešasti. Za poizkus 2 lončka za 36 Din, ako se pošlje denar v naprej, ali pa 46 Din po povzetju od lekarne Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

A vi, gospod?

Mar nočete končno skrbeti, da ne postanete plešasti? In kot nežen soprog in oče nekaj storite za pravilno nego las vaše soproge in otrok? Poizkusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA POMADO ZA LASE, preizkušeno sredstvo za nego las, ki odstrani prhljaj in zabrani prerano izpadanje in osivelost las, stori lase voljne in lesketajoče tako, da se morejo česati lepe frizure.

ZA POIZKUSNJO 2 lončka z zavojalno in poštino za 36 Din, toda le tedaj, ako se denar pošlje v naprej, kajti po povzetju je poština za 10 Din višja, torej 46 Din.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar

v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

ELSA-SPIRIT ZA LASE krepi lasišče. ELSA-KATRANOVO MILO je izvrstno za pranje las. ELSA MILO ZA BRITJE nudi pri britju največjo ugodnost. ELSA-VODA ZA ZUBE stori zobe bele kot biser.

PRODAJAM

po izredno znižani ceni belo plat o za rjuhe 150 cm širok meter 27 Din, isto bolj grobo po 33 Din. Istotam se Vam priporoča zelo ugodni nakup blaga za birmance ter za moške in ženske oblake. Vzorce od platna pošiljam zastoj. Se priporočam

Ant. Savnik, Škofja Loka.

125

J. Stjepušin
SISAK 9
priporoča
boljše tamburice, strune,
partiturne in ostale potreb-
ščine za vsa glasbila.

Kdor rad čita lepe povesti,
naj naroči priljubljene
romane „JUTRA“

Do sedaj so izšli sledeči:

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

Pater Kajetan

Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—.

Tigrovi zobje

Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti Din 2.— več.

JEAN DE LA HIRE:

Lucifer

Fantastičen roman v VI. delih. Cena Din 45.—, vezano Din 55.—, po pošti Din 2.— več.

FEREAL CUENDAS:

Veliki inkvizitor

Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije
Cena Din 30.—, po pošti Din 2.— več.

HARRY SHEFF:

Hči papeža

Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in neuravno življenje papeža Aleksandra VI., njegovega sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije.
Broširano Din 30.—, ve ano Din 36.—, po pošti Din 2.— več.

CLAUDEE FARRERE:

Gusarji

Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena Din 20.—, po pošti Din 2.— več.

FR. HELLER:

Blagajna velikega vojvode

Roman. Cena Din 15.—, po pošti Din 2.— več.

FR. HELLER:

Prigode gospoda Collina

Saljiv detektivski roman iz velikega sveta.
Cena Din 10.—, po pošti Din 2.— več.

Knjige se naročajo pri upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani, Presernova ulica 54.

MODRA GALICA

se dobi

pri blagovnem oddelku Zadrúžne Zveze v Celju.

Zveza je dala to galico preizkusiti pri državnem kmetiškem zavodu v Mariboru dne 28. januarja 1925. in je prešla sledeči izid: Po kemijski preizkušnji vsebuje preiskana modra galica 25.62% bakra (Cu) in 0.01% Fe, O₂.

Mnenje: Preiskani vzorec ima sestavo prvovrstne modre galice in je ista 100%.

11